

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, BIRŽELIO – JUNE 25, 2009 • Vol. C Nr. 120

Kaina 75 c.

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 06--24-09

PERIODICALS

Seimas nesutinka mažinti atlyginimų

Vilnius, birželio 24 d. (BNS) – Seimas grąžino tobulinti įstatymo projektą, pagal kurį nuo rugpjūčio 1 d. iki metų pabaigos turėjo mažėti politikų, pareigūnų ir valstybės tarnautojų darbo užmokestis.

Vyriausybė siekė, kad politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų ir valstybės tarnautojų atlyginimo bazinis dydis nuo 2009 m. sausio 1 d. iki 2009 m. liepos 31 d. būtų 475 litai, o nuo 2009 m. rugpjūčio 1 d. iki 2009 m. gruodžio 31 d. – 430 litų. Pagal šį projektą turėjo mažėti ir pačių parlamentarų atlyginimas.

Tačiau antradienį po pateikimo už tokį siūlymą balsavo 25 parlamentarai, prieš buvo 12, 17 susilaikė. Už algų mažinimą nebalsavo ir nemaža dalis valdančiųjų partijų atstovų. Kadangi visiškai jį atmesti balsų neužteko, projektas grąžintas Vyriausybei tobulinti.

Įstatymo pataisą teikusi Vyriausybė teigė, kad atlyginimus mažinti reikia atsižvelgiant į valstybės biudžeto finansines galimybes. Anot Vyriausybės, ši įstatymo pataisa gali turėti ir neigiamų padarinių. Sumažinus pareigūnės algos bazinį dydį, sumažės įmokos į Valstybinio socialinio draudimo fondo, Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetus, taip pat sumažės pajamos į nacionalinį biudžetą nuo gyventojų pajamų mokesčio.

Tačiau projektą Seime pateikęs socialinės apsaugos ir darbo ministras Rimantas Dagys teigė, kad „taupymo sričių nėra tiek daug“.

Lietuvos ir JAV vadovai aptarė padėtį Gruzijoje

Tbilisis/Vilnius, birželio 23 d. (ELTA) – Gruzijoje viešintis Lietuvos vadovas telefonu kalbėjosi su JAV prezidentu Barack Obama ir išsakė viltį, jog abi šalys toliau bendradarbiaus plėtodamos demokratijos sklaidą ir tarpžemyninę integraciją.

Prezidentas Valdas Adamkus su JAV vadovu kalbėjosi apie liepos 6 d. įvyksiančią B. Obama kelionę į Rusijos Federaciją ir aptarė padėtį Gruzijoje.

JAV vadovas pažymėjo, kad Lietuva yra svarbi JAV partnerė regione ir padėjo V. Adamkui už jo indėlį prisidedant prie dvišalių santykių plėtos.

V. Adamkus išsakė viltį, kad Lietuvą ir JAV ir ateityje sies sėkmingas bendradarbiavimas plėtojant demokratijos sklaidą ir tarpžemyninę integraciją. Lietuvos vadovo įsitikinimu, Jungtinės Valstijos ir Europos Sąjunga (ES) turi rodyti didelį dėmesį Europos Rytų kaimynėms, tuo stiprindamos stabilumą regione.

Kalbėdamas apie padėtį Gruzijoje prezidentas V. Adamkus pabrėžė,

Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus telefonu kalbėjosi su Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentu Barack Obama. **President.lt** nuotr.

kad šalies politinė pozicija ir opozicija privalo susilaikyti nuo tolesnio susipriešinimo ir savo veiksmuose laikytis demokratijos principų.

Viešnagės Gruzijoje metu už draugiškų santykių plėtrą tarp Lie-

tuvos ir Gruzijos, paramą, reiškiamą tarptautiniu mastu, Lietuvos prezidentui buvo įteiktas vienas aukščiausių Gruzijos apdovanojimų – Vachtang Gorgasali pirmo laipsnio ordinas.

EK pataria Lietuvai mažinti biudžeto deficitą

Briuselis, birželio 24 d. („Reuters“/BNS) – Lietuva turi sumažinti biudžeto deficitą iki ne daugiau kaip 3 proc. bendrojo vidaus produkto (BVP) iki 2011 m., teigiama paskelbtuose Europos Komisijos (EK) patarimuose.

Toks pat laikas deficitui sumažinti nustatytas Vengrijai ir Rumunijai, Lenkijai šis laikotarpis pratęs-

tas iki 2012 m.

„Svarbu, kad vyriausybės parengtų planą, pagal kurį išsipareigotų tvarkyti biudžeto deficitą vos prasi-dėjus atsigausti ekonomikai, o to tikimasi nuo 2010 m.“, – pareiškė už Europos Sąjungos (ES) pinigų politiką atsakingas EK narys Joaquín Almunia.

Mažesnis nei 3 proc. BVP biudžeto deficitas yra vienas iš euro įve-

dimui taikomų reikalavimų. EK pranešė, kad, Lietuvos valdžios įstaigų pateiktais duomenimis, 2008 m. šalies valdžios sektoriaus deficitas buvo 3,2 proc. BVP. Anot Komisijos, nors deficitas buvo artimas sutartyje nurodytai 3 proc. vertei, nustatyta, kad deficito perviršis susidarė ne dėl išskirtinių aplinkybių ir nėra laikinas.

Nukelta į 6 psl.

Vilnius, birželio 24 d. (URM info) – Skulptoriaus Vaido Ramoškos sukurta Vilniaus angelo skulptūra birželio 22 dieną atidengta prie Stokholmo miesto viešosios meno galerijos, miesto gyventojų ir turistų gausiai lankomoje vietoje. Šis angelas neša žinią apie tai, kad Vilnius šiemet yra Europos kultūros sostinė, o Lietuva patinka vardo paminėjimo tūkstantmečiui. **URM** nuotr.

Šiame numeryje:

- Telkiniuose. Koncerto „Gyvybės medis“ Detroit, MI aidai (p. 2)
- „Didžiausias įvertinimas – pasiekti rezultatai“ (p. 3, 9)
- Nuomonė. Žvilgsnis į V. Adamkaus prezidentavimą (bus daugiau) (p. 4)
- Šv. Mišios Nottingham, Anglija (p. 5)
- J. Dėdino knygos pristatymas DC (p. 5)
- Laiškai, nuomonės (p. 5)
- Šeimininkės patarimai (p. 8)
- Atsiminimai (42) (p. 9)
- Mūsiškis ir jo muzikinė kūryba Vilniuje (p. 10)

Valiutų santykis
1 USD — 2.49 LT
1 EUR — 3.45 LT

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

Panašiai kaip Lietuva praejusiais metais, taip Rusijos valdžia šiais metais nusprendė pagerinti savo įvaizdį. Tam tikslui neseniai sudarytos Kremliaus komisijos nuomone, paskutiniu metu Rusija pasaulio žiniasklaidoje pristatoma kaip kitas šalis terorizuojanti, sovietinės praeities neatsisakiusi šalis, kiekvienu savo veiksmu bandanti praplėsti savo įtaką regione. Žinoma, minėtą komisiją sudarančių aukštų Kremliaus pareigūnų įsitikinimu, tai yra visiškas melas, dar vienas bandymas pakenkti Rusijai. Nors skeptikai gal ir teisingai pastebi, jog nieko iš to neišeis, ir biurokratai nesugebės taip lengvai pakeisti Rusijos įvaizdžio, šalia neseniai įkurtos komisijos, skirtos peržiūrėti Rusijos istoriją, nauja komisija yra ženklas, kad Kremlius keičia savo strategiją.

Vyr. redaktorė Dalia Cidzikaitė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5589.

Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiamo. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$215.00 • 1/2 metų \$130.00
• 3 mėn. \$100.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00
Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00
• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00
• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė
redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –
Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasiųkti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROIT, MI

Koncerto „Gyvybės medis“ aidai

RAMINTA VILKIENĖ

Sekmadienį, birželio 7 dieną, Detroito Dievo Apvaizdos parapijos kultūros centro salėje knibždėte knibždėjo žmonės. Nebuvo tai nei parapijos gegužinė, nei Kaziuko mugė, nei koks kitas mūsų parapijai įprastas renginys, sutraukiantis nemažą būrį svečių iš aplinkinių Detroito apylinkių. Tą sekmadienį Detroito Lietuvos Dukterys suruošė koncertą, skirtą paremti sunkia vėžio forma sergančią, jauną Dievo Apvaizdos parapijos parapijietę Vilną Grigonienę ir jos šeimą.

Džiugu, kad pasėtos gerumo sėklos davė nuostabių vaisių ir mes, Detroito apylinkių lietuviai, turėjome neįkainojamą progą pasigėrėti Clevelendo jaunųjų atlikėjų talentais ir sugebėjimais. Clevelendo jaunimo choras „Naujoji intriga“ ir jaunimo tautinių šokių grupės „Švyturys“ ir „Švyturiukai“ pristatė ketvirtą „Draugystės vakarą“, skirtą Lietuvos vardo tūkstantmečiui paminėti, koncertą „Gyvybės medis“. Kaip patys jaunieji atlikėjai mini savo programoje, jų pasirodymas skirtas visiems, kurių širdyje dega kūrybinė dvasia.

Skambėjo ir plaukė per salę puikiai parinktos dainos: lietuvių liaudies, dainos apie meilę, apie svajonę, pasiekiančios giliausias klausytojo širdies kerteles, išspaudžiančios ašarą arba nušviečiančios veidą skaisčia šypsena. Tai ir yra menas, menas paliesti žiūrovo širdį ir palikti joje dalelę savęs. O kai scenoje ėmė sukintis jaunieji šokėjai, tai ir pačiam tam sukuryje norėjosi būti. Jokios stebuklingos dūdelės nereikėjo, kojos pačios kilnotis gėidė, bežiūrint į margas šokėjų poras. Stebuklinga buvo tik tai, kaip po ilgos kelionės ir labai trumpai miegotos nakties (keltis svečiai iš Clevelando turėjo puse penktos ryto) visi buvo žvalūs ir pilni energijos.

Į Detroito Lietuvos Dukterų kvietimą clevelandiečiai atsiliepė atvira širdimi. Aukojo mums ne tik savo laiką ir energiją, bet ir visas su šia kelione ir koncertu susijusias išlaidas. Meilė artimui, Tėvynės meilė, širdies kilnumas – pinigais ir jokiais kitais apčiuopiamais turtais neįkainojami dalykai. Clevelando jaunieji atlikėjai padovanojo mums meilės artimui dovaną, kuri ilgai

Dalis Jaunimo tautinių šokių grupės „Švyturys“ ir „Švyturiukai“ šokėjų.

Akompaniatorė Rita Kliorienė, dirigentas Saulius Kliorys ir jo paruoštas jaunimo choras „Naujoji intriga“ pasirodo Dievo Apvaizdos parapijoje.

skleis savo šviesą mūsų širdyse.

Taip ir Detroito Lietuvos Dukterys – tylios, nepailstamai dirbančios bitelės. Rodos, jų dūzgimo ar buvimo šalyje ne nepastebėsi, bet po kuklumo šydu slepiasi kilnios širdys ir darbščios rankos, ne vieną guodusios sunkią valandą.

Kaip jau anksčiau minėjau, visos koncerto metu surinktos aukos bus skirtos paremti 29 metų Vilną Grigonienę ir jos šeimą. Vilma Grigonienė su vyru atvyko gyventi į JAV prieš nepilną dešimtmetį, augina 5 metų dukrelelę, baigė aukštąjį mokslą. Pradėjusi dirbti buvo užklupta sunkios, netikėtos ligos. Mūsų maldos ir

viltys yra kartu su ja.

...

Jau renginiui praėjus ir redakcijai gavus šį straipsnį, iš Lietuvos Dukterų pirmininkės Vidos Juškienės sulaukėme liūdnos žinios. Birželio 16 d., antradienį, Vilma Grigonienė, Zitės ir Albino mylima dukra, Edvino mylima žmona ir 5 metų Simonos mylima mamytė, pralaimėjo kovą su vėžiu.

Šeima prašo aukas paskirti Vilmutės dukros Simonos mokslo fondui. (Čekius rašyti: Edvinas Grigonis; memo: S.G. Mokslų Fondui.)

Redakcija

Lietuvos Dukterys: Rūta Baublytė, vicepirmininkė Susana Bubnelienė, Izabelė Korsakienė, Dalia Stonienė ir kitos sesės paruošė užkandžių stalą koncerto svečius pavaišinti per pertrauką.

Detroito Lietuvos Dukterų vicepirmininkė Susana Bubnelienė įteikia puokštę gėlių šokėjų mokytojai Aušrinei Širvinskienei ir choro direktoriui Sauliui Klioriui.

Ramintos Vilkienės nuotraukos

„DIDŽIAUSIAS ĮVERTINIMAS – PASIEKTI REZULTATAI”

Nacionalinės tabako ir alkoholio kontrolės koalicijos prezidentui, Baltijos šalių tabako ir alkoholio kontrolės koalicijos prezidentui, KMU Profilaktinės medicinos katedros doc. **Aurelijui Verygai**, įvertinant jo ypatingus nuopelnus tabako kontrolės srityje, neseniai buvo įteiktas Pasaulio sveikatos organizacijos medalis. Europoje šis aukštas apdovanojimas dar skirtas Rumunijos sveikatos apsaugos ministerijai ir Rusijos bei Slovėnijos atstovams.

– Kokios nuotaikos po dešimties metų nuoseklaus darbo gavus tokį aukštą įvertinimą?

– Man didžiausias įvertinimas – pasiekti rezultatai. Aš juos matau, jaučiu, ir tai labiausiai džiugina. Štai jei per metus pradeda mažėti apsinuodijusių žmonių, sumažėja žuvusiųjų, mažėja vaikų apsinuodijimų, – kalbu apie alkoholį, – ar gali būti geriau?

(...) Tai yra ne tiek mano asmeniškai, kiek visos Lietuvos laimėjimų įvertinimas. Draudimas rūkyti baruose, restoranuose, kiti panašūs ribojimai yra visos šalies laimėjimas. Pasaulinės dienos be tabako proga apdovanojimą iš Pasaulio sveikatos organizacijos yra gavęs buvęs kolega Tomas Stanikas. Tabako kontrolės rezultatus sunkiau įvertinti, nes padariniai ne taip greitai matyti. Reikia laiko. (...)

– Kaip Lietuva atrodo tarp kitų šalių?

– Centrinėje ir Rytų Europoje esame tarp pirmaujančių. Lietuva pirmoji iš posovietinių valstybių priėmė tokį griežtą įstatymą – draudimą rūkyti kavinėse ir restoranuose. Įstatymas ne tik priimtas, bet ir veikia. Kolegos užsieniečiai tuo nenorėjo patikėti. Atvažiavę įsitikino, kad tikrai veikia, kad įstatymas priimtas laiku, visuomenė tam yra pasirengusi.

(...)

– Kaip įvertintumėte pasiektus rezultatus? Kaip kinta rūkymo statistika?

– Rezultatai iš tikrųjų yra, tik juos sunku pamatyti kiekybiškai. Padėtis dar nėra tokia bloga, kokios galėjome sulaukti, jei nieko nebūtų daryta. Jei 2000 m. nebūtų įsigaliojęs tabako reklamos draudimas, rūkančių moterų būtų dar daugiau. Mes dar nebuvo nukritę iki tokio lygio kaip švedai, britai, kur moterų rūko tiek pat kiek ir vyrų. Pas mus rūkė daug mažiau.

Sugadinti viską galima labai greitai. „Filips Moris” kartu su kitomis didelėmis tabako kompanijomis atėjo į Lietuvą 1993 m. Jiems žmonių sveikatą gadinti leido iki 2000 m. Kontrolės buvo nedaug, nors įstatymas buvo tikrai neblogas. Uždraudus tabako reklamą, draudimas buvo apskųstas Konstituciniam Teismui. Teko ilgai bylinėtis, kol Konstitucinis Teismas paskelbė, kad valstybė gali reguliuoti, gali drausti ir tvarkyti šitą verslą kaip jai yra palankiau, kad būtų palankiau jos žmonių sveikatai.

Sveikatos rezultatų sulaukti per metus yra nerealu. Moterų plaučių vėžio protrūkio dar turime laukti. Jų rūkymo pats pikas buvo apie 2000 m., moterų plaučių vėžio protrūkis bus tik po 20 metų. Tokie yra dėsningumai. Vaisius dar tik skinsim, mokėsime už tai, ką padarėm. Nesvarbu,

kad padėtis gerėja. Tikėkimės, kad nauja karta rūkys mažiau.

Padėtis po truputį keičiasi į gerąją pusę. Palyginti su 1994 m., dabar rūkoma daug daugiau. Nors jau 1998 m. priimant Lietuvos sveikatos programą buvo planuojama mažinti vaikų ir suaugusiųjų rūkymą. Dabar tik grįžtam iki to lygio, nuo kurio planavom mažinti. Po 2000 m. jau nustatytas vyrų ir vaikų rūkymo paplitimo mažėjimas. Tačiau atsirado naujų problemų. Kartu su liberalizmu, su vaikų teisėmis ir pan., vaikai pradėjo rūkyti nesislėpdami. Dvylikamečiai rūko viešai. Anksčiau to nebuvo.

Keičiasi tėvų požiūris. Nesvarbu, kad įstatymas draudžia, tėvai mano galintys leisti vaikams rūkyti. (...) Šie nauji reiškiniai sukuria iliuziją, kad padėtis tarsi dar labiau blogėja. Tačiau ji neblogėja, nes buvo taip blogai, kad blogėti jau nebuvo kur.

Taigi labai džiaugtis nereikėtų. Tiesa, nebus taip, kad niekas nerūkytų, nebent pasaulyje būtų visiškai uždraustas vartojimas. Specialistai skaičiuoja, kad prieš tai rūkymo paplitimas turėtų sumažėti iki 10 proc. Pas mus kol kas yra apie 27 proc. Vadinasi, jei būtų 3 kartus mažiau rūkalių, tada pasaulyje būtų galima galvoti apie tabako gamybos, prekybos uždraudimą. Bet jei dviem trečdaliais sumažėtų rūkalių, gamintojai, ko gero, ir patys bankrutuotų.

– Per tuos metus teko atlaikyti spaudimą, puolimą, kritiką. Kas buvo sunkiausia?

– Baisiausia būna, kai nueini bendrauti su politikais kaip mokslininkas, pateiki tyrimų rezultatus, įrodymus, o visi argumentai išvadinaimi demagogija. Kažkieno svaichiojimai patikima. Suprantu, kad reikia ne argumentu, kad žmogus būna arba papirktas, ar nesupranta, ką daro. Tada yra sunkiausia. Būna, kad kitą kartą rankos nusvyra. Labai svarbu, kad sprendimus priimant mąstančių politikų dalis būna didesnė. Kitaip būtų tragedija, kokia iki 2007 m. buvo alkoholio kontrolės srity. Tada taip ir neatsirado, kas galvotų, kas pasvertų, kas suprastų tikrąją padėtį.

Diskusijos televizijoje, kurios visiems matomos, nėra pats sunkiausias dalykas. Pašnekovus drausmina kamera, jie šiek tiek galvoja, ką sakyti.

(...)

– Kokie šios dienos darbai?

– Darbų tiek alkoholio, tiek tabako kontrolės srityje labai daug. Dalyvauju Seimo Sveikatos reikalų komiteto sudarytoje darbo grupėje, kuri parengė naujas Tabako ir Alkoholio kontrolės įstatymų pataisas. Jei Seimas jas priimtų, tabako gaminių nebūtų galima pardavinėti savitarnos skyriuose, lengvai prieinamu būdu, kaip kad matom dabar. Žmogus turėtų eiti ir prašyti. Tai gerokai pasunkintų įsigyti tabako gaminius vaikams. Be to, turėtų atsirasti naujas tabako gaminių žymėjimas – išpėjimai apie pavojų sveikatai su paveikslukais. (...)

Taip pat turėtų būti numatyta, kad nepilnamečiams tabako gaminių, kaip ir alkoholio, nebus galima ne tik parduoti, bet rūkalų jie negalės turėti su savimi, nešiotis, rūkyti. Dėl alkoholio taip pat yra siūlymų, kad turėtų būti specializuotos parduotuvės, skyriai, kur vaikai negalėtų įeiti, būtų filmuojamas

Nukelta į 9 psl.

KĘSTUTIS GIRNIUS

Lietuva tik mano pažįstanti Rusiją

Neseniai žlugo Lietuvos diplomatų puoselėjamas mitas, kad Lietuva yra regiono centras. Kitaip negalėjo būti. Patys diplomatai nepajėgia nurodyti, kurios šalys sudaro tą regioną, kuriam Lietuva esą vadovauja, o nė viena šalis nepripažįsta Lietuvos vadovavimo. Laikas atsisakyti kito mito, būtent, kad dėl savo patirties ir praeities Lietuva itin gerai supranta Rusiją ir rusus.

Eilinis lietuvis pažįsta daugiau rusų negu eilinis portugalas bei turi daugiau žinių apie Rusiją. Tai neišvengiama 50 okupacijos metų išvada. Bet ne apie tai kalbama, kai didžiuojamasi Lietuvos ypatingomis žiniomis ir supratimu. Mūsų politinis elitas esą turi gilesnį Rusijos supratimą, tad reikia klausti, kaip jis įgytas. Gal iš pažinčių ir tiesioginių ryšių? Bet pastaroju metu ryšių beveik nėra, o iš praeities sukaupta patirtis pasenusi. Sąjūdžio laikais ir pirmaisiais Boris Jelcin valdymo metais Lietuvos politikai dažnai susitikdavo su Rusijos vadovais, įgijo svarbių žinių ir išvalgų. Bet naujieji Rusijos vadovai ir vadinamieji silovikai nėra Michail Gorbachiov laikų nomenklatūrinė gerontokratija, kuri pasyviai stebėjo Sovietų Sąjungos žlugimą. Jie kitaip elgiasi ir žiūri į pasaulį. Vytauto Landsbergio ir kitų sąjūdiečių bendravimas su M. Gorbachiov ir B. Jelcin nepadeda numatyti Vladimir Putin ir Dmitrij Medvedev veiksmų.

Dabar Lietuvos ir Rusijos diplomatų bei politikų ryšiai, ypač aukštesniuose lygiuose, yra menki. Neseniai užsienio reikalų ministras Vygaudas Ušackas gal pusvalandį kalbėjosi su Rusijos užsienio reikalų ministru Sergėj Lavrov. Tai buvo pirmas toks susitikimas po pustrėčių metų pertraukos. Daugelis Europos Sąjungos šalių turi daugiau ir aukštesnio lygio ryšių su Rusija negu Lietuva. Kai šių šalių diplomatai kalba apie susitikimus su Rusijos vadovais, ką jie sužinojo, kaip Rusija stengėsi juos paveikti, kas darosi Kremliaus užkulisiuose, Lietuvos diplomatai gali tik tylėti.

Nereikia nei sureikšminti, nei sumenkinti tiesioginių ryšių. Jei jie nebūtų svarbūs, valstybės neskirtų jiems tiek lėšų, laiko ir jėgų. Antra vertus, politikai gali suklysti. JAV prezidentas George W. Bush pažvelgė į V. Putin sielą ir pamatė sąžiningą ir tiesą sakantį žmogų. Josif Stalin dar pavyzdingiau apmulkindo JAV prezidentą Franklin Roosevelt.

Gal okupacijos patirtis leidžia lietuviams geriau suprasti Rusiją? Skeptiškai vertinu šią galimybę. Baudžiauninkai labiausiai kentėjo nuo bajorų priespaudos, bet vargu ar juos geriausiai pažino. Lemiamą vaidmenį, nustatant Lietuvos politiką Rusijos atžvilgiu, turėjo prezidentas Valdas Adamkus ir atsakingi užsienio reikalų ministerijos (URM) pareigūnai. V. Adamkus okupaciją praleido JAV, o daugelis URM klerkų yra palyginti jauni žmonės, kurie negyveno okupacijoje arba susidūrė tik su švelniu jos paskutinių dienų variantu. Tai nėra puikiausia dirva ypatingoms išvalgoms. Gal lietuviai geriau supranta Rusijos istoriją ir jos tęstinumą, giliau įžvelgia Rusijos užsienio politikos pamatus bei geostrateginius siekius? Tai rimtesnis aiškinimas negu klovimasis neegzistuojančiomis pažintimis ir neaiškia praeitimi.

Nėra absurdiška kalbėti apie Rusijos geopolitinių siekių tęstinumą, aiškinti, kad ne asmenybės, bet ekspansionistinė logika lemia Rusijos užsienio politiką. Kiek toks aiškinimas teisingas, yra kitas klausimas, bet galima nurodyti, kad Rusija tapo Europos galybe ir patrigubino savo gyventojų skaičių XVIII a., kai ilgus metus ją valdė iš Vokietijos, Livonijos ir Holsteino kilusios Jekaterina II, Jekaterina I ir Anna Ivanova, o vyraujančią vaidmenį turėjo svetimtaučiai valstybininkai. Nors komunistai sunaikino carinės Rusijos aristokratiją ir valdančiąją klasę, jie neatsisakė pagrindinių carizmo užsienio politikos siekių.

Gebėjimas geriau suprasti Rusijos užsienio politiką nėra susietas nei su pažintimis, nei su praeitimi. Jis priklauso nuo žinių ir analitinių gebėjimų. Lietuvos buvimas Rusijos kaimynystėje nesuteikia privalumų, išskyrus galimybę lengviau išmokti rusų kalbos. Amerikiečiai ir olandai, švedai ir prancūzai turi panašias galimybes tapti Rusijos žinovais, kaip lietuviai ar estai. Šiuo atžvilgiu Lietuva nenuosekli ir apsilėidusi – ji vaizduojasi didele Rusijos žinove, bet nesiima rimtų priemonių šių pretenzijų paversti tikrove.

Ambasadoriais į Rusiją yra skiriami kompetentingi, bet ne pirmo rango diplomatai. Dabartinis ambasadorius Antanas Vinkus yra gydytojas, neseniai perėjęs į diplomatinę tarnybą, tikrai ne žmogus, kuris galėtų ką nors ypatingo pasakyti apie Rusiją. Tą patį galima sakyti apie teisininką Zenoną Namavičių, kuris trumpą laiką užsiėmė diplomatija. Jauni, itin perspektyvūs diplomatai nėra siunčiami dirbti Maskvoje. Jie ten nepraleidžia ketverių ar penkerių metų, intymiau susipažindindami su Rusija. Jaunuolių ir jų viršininkų akys yra nukreiptos į Vakarus, varžomasi dėl paskyrimo į ambasadas ES sostinėse.

Lietuva neturi nė vieno pirmo rango sovietologo ar dabarties Rusijos žinovo. Galima ironiškai teigti, kad žinomiausias specialistas yra trumpai čia gyvenęs britų žurnalistas Edward Lucas, kurio knyga „Naujas šaltasis karas” yra bene dažniausiai cituojamas darbas apie dabartinę Rusiją. E. Lucas turi guvų protą, šmaikštų stilių,

Nukelta į 9 psl.

Nuomonė

Žvilgsnis į V. Adamkaus prezidentavimą

Tęsinys iš birželio 24 d.

JERONIMAS TAMKUTONIS

Neretai girdime klausimą, kam ir kokioms socialinėms grupėms buvo naudingas Adamkaus prezidentavimo laikotarpis? Dabar po dviejų kadencijų prezidentūroje bent trumpai pažvelkime, kas įvyko Lietuvoje Adamkaus prezidentavimo metu. Kokios buvo permainos Lietuvos žmonių gyvenime? Pažvelkime, kaip gyveno įvairių visuomenės sluoksnių ir profesijų žmonės.

Visų pirma, Adamkaus prezidentavimas buvo geras įvairiems aferistams, kurie menkai valdomoje valstybėje galėjo steigti, kurti įvairius savo verslus. Daugelis jų tapo milijonieriais. Buvusieji sovietų kolaborantai buvo saugūs, nes jie nebuvo trukdomi iliustracijos, prokurorų ar Valstybės saugumo departamentas (VSD) pareigūnų.

Seimūnai vartėsi kaip inkstai taukuose, naudodamiesi savo išskirtinėmis laisvėmis, privilegijomis ir didelėmis algomis. Jie su įvairiomis delegacijomis keliavo po kraštus, net egzotinius, kartu kaupdami kreditus savo asmeninėms atostogoms po pasaulį.

Oligarchai-turtuoliai žymiai pralobė, nes jų veikla beveik nekontroliuojamuose versluose augo kaip ant mielių. Kai kurie iš jų savo asmeniniams ar verslo reikalsams nusipirko ir vietas Seime. Kaip rašo lietuvių spauda, paskutiniame Seime buvo per trisdešimt milijonierių, o visoje šalyje jų priviso keli šimtai. Keletas jų tapo net milijardieriais.

Teismai ir teisėjai įtvirtino savo veikimo laisvę be atsakomybės visuomenei. Jie teisė pagal savo nuožiūrą ir pelną. Tai prasidėjo dar žemės ir nuosavybės grąžinimo laikais, kai įtakingi valdininkai ir verslininkai, pamatę jiems patraukliai atrodančius, bet kitiems priklausančius žemės sklypus, pradėjo juos grobstyti.

Senų įstatymų tobulinimas ir naujų priėmimas, kaip ir visa „švogerų santvarkoje“ esanti teisinė sistema, yra paliekama apverktinoje padėtyje. Per savo dešimt prezidentavimo metų Adamkus nesugebėjo pasiūlyti nė vieno veiksmingesnio įstatymo. Romėnai, valdę beveik visą žinomą pasaulį, per tūkstantį metų pastebėjo, kad *Justicia est fundamentum regnorum*.

Didžiausia tautos dalis – paprasti darbininkai ir buvę kolūkiečiai, apgulti turtuolių savivalės ir netvarkos krašte, prasivėrus pirmoms galimybėms išvykti dirbti į svetimus kraštus, bėgo iš Lietuvos kaip patrakę. Dažnai nieko nežinodami apie svetimą kraštą, nemokėdami jo kalbos, jie, nematydami ateities savo gimtajame krašte, leidosi į įvairius pasaulio kraštus. Niekas nežino jų tikro skaičiaus, bet spėja jų esant apie 400,000.

Kaltinti Adamkų bendradarbiavimą su KGB, ką girdime Lietuvoje, yra nesąmonė, tačiau jo sovietinio režimo pažinimas yra kitas reikalas. Čia mes susiduriame su keista Adamkaus veikla: Daumanto-Lukšos ir Vnago-Ramanausko išdavikai ramiai sau gyveno Lietuvoje ligi savo natūralių mirčių; nepaliesti liko ir kiti žy-

mūs sovietinių laikų kolaborantai, dalyvavę žmonių trėmimuose ir suimtųjų tardymuose; aukšto KGB pareigūno apdovanojimas žymiu medaliu; dėmesio nekreipimas į iliustracijos procesą; Pociūno žūties bylos slopinimas; besitęsianti netvarka VSD.

Žvelgiant į Adamkaus dešimties metų prezidentavimą, amerikiečiai pasakytų, kad „He didn't do his own homework on soviet system“ (Nėra pakankamai susipažinęs su sovietine sistema). Nenorom kyla įtarimas ir peršasi išvada, kad besivadovaujantis „Santaros-Šviesos“ šūkiu bendrauti su okupuota Lietuva, Adamkus neat-

mirties taško per visą Adamkaus prezidentavimą. Kaip graikų posakis sako, moteris, kuri nenori kepti duonos, miltus sijoja visą dieną. Šiuo atveju tai buvo tik kalbos.

Ir savo pamėgtoje užsienio veikloje Adamkus padarė aiškių klaidų. Jis, artimai bičiuliaudamasis su šovinistiniu Lenkijos prez. Lech Kaczynski, paprastai kalbant, perlenkė lazda. Lenkija, desperatiškai bandanti užimti vieną iš vadovaujančių vietų Europos Sąjungoje, prilygstančių Vokietijos pozicijai, ieškojo rėmėjų. Viena iš tokių pasišovė būti Adamkus. Nekreipdamas dėmesio į Punsko lietuvių skundus apie lenkų valdžios lietuvių engimą, jis Lenkiją vadina „broliška tauta“. Už Lenkijos palikimą tarptautinėse organizacijose Adamkus užsitarnavo eilinį lenkišką atpildą – pažadėto elektros tilto tiesimo per Lenkiją į Vakarų Europą atšaukimą.

* * *

Gyvenime daugelis dalykų turi dvi puses – įstatymai turi raides ir dvasią, valstybių ir tautų gyvenimas

Valdas Adamkus Lietuvių dailės muziejuje Lemonte 1998 m.

skyrė eilinio Lietuvos gyventojų nuo aktyvaus sovietų kolaboranto. Tiesiog stebinantys yra Adamkaus pokalbiai su buvusiu sovietų ambasados Washington, DC pirmuoju sekretoriumi V. I. Sakalausku, kurie kaip Sakalausko rašyti pranešimai KGB yra išlikę archyvuose. Juose Adamkus atvirai, kaip patikimam draugui, viską papasakoja apie save, Lietuvių Bendruomenės ir net JAV State Department veiklą. Tai, dar vykstant šaltajam karui, nebuvo deramas elgesys su sovietinės okupacijos atstovu užsienyje.

Nėra reikalo čia žeminti Adamkų. Jis, kaip valstybininkas, pats save nuvainikavo savo metiniais pranešimais. Pagal juos, partijų vadovai, Seimo ir Vyriausybės nariai turi dirbti, reformuoti esamus įstatymus, siūlyti naujus, o jis, kaip prezidentas, visa tai įvertins. Tai yra buvusių monarchų valdymo sistemos privilegija, o ne modernių valstybių vadovų veikla, kurie, apart kalbų, turi ir patys dirbti.

Verta prisiminti ir Lietuvos laukiančias problemas uždarius Ignalinos atominę jėgainę, elektros tiltų į Vakarų Europą nebuvimą. Apie šiuos projektus buvo kalbama daugelį metų, bet nė vienas iš jų nepajudėjo iš

susideda iš materialinių-fizinių ir dvasinių pusių, taip ir Adamkaus prezidentavimas turi daugiau negu vieną pusę.

Kiekvienas žmogus susideda iš trijų pagrindinių elementų – kūno, proto ir dvasios, kuri talpina tikėjimą ir meilę. Šie elementai kiekviename asmenyje pasireiškia skirtingai. Taip mes turime fizinius stipruolius ir proto šaunuolius, kurie mus stebina naujais išradimais ir savo teorijomis. Istorijoje pilna ir dvasinių galiūnų, kurie, kaip M. Gandhi pasaulį stebino savo dvasinėmis vertybėmis ir galiomis. Tautų dvasinė būseną reiškiasi per jų religiją, kultūrą, praeitį ir mokyklą.

Be apsilankymo sekmadieniais bažnytinėse pamaldose, pažiūrėjimo į laikraščius ir TV mes kasdieniniame gyvenime mažai kreipiame dėmesio į dvasines vertybes. Deja, jos kartais suvaidina lemiamą vaidmenį žmonių gyvenime. Jos nėra lengvai pastebimos ir pasireiškia tik ypatingais atvejais – užėjus pavojams ir nelaimių metu. Ar ištikus nelaimei vieną šeimos narį kiti šeimos nariai ir draugai susiburs jo pagalbai, ar tik numos ranka, palikdami jį savo paties likimui, priklauso nuo jo šeimos narių ir draugų dvasinių vertybių. To paties

požiūrio susilaukia ir įvairios labdaros-pašalpos rinkliavos: vieni aukoja į skurdą ar nelaimę patekusiems gelbėti, o kiti ramiai save teisina, kad čia ne jo ar jos reikalas. Kaip grįžę iš kalėjimų ir Sibiro tremties žmonės pasakoja, turintys tikėjimą ir ištikinę savo teisingumu kaliniai lengviau pakeldavo kalėjimus, KGB tardymus ir sunkų tremties gyvenimą. Dvasinių vertybių galios pavyzdys yra ir krašto kariuomenė, kada valstybei gresia pavojus. Ar iškilus karui kariai veršis į priekį, neatsižvelgdami į pavojų, ar, išgirdę pirmuosius šūvius, bėgs iš kovos lauko? Dažnai kareivių drąsa ir dvasia nulemia ir karo eigą – atneša pergalę ar pralaimėjimą.

Dvasinių vertybių ugdymas, kaip ir meilė savo tėvynei, yra ilgas ir kartais nuobodus procesas, kuris prasižada šeimose nuo mažamečių vaikų auklėjimo ir tęsiasi per visą jų jaunystę. Laikui bėgant, rašytas žodis įgavo daugiau reikšmės jaunimo auklėjime. Savo „ideologinėje kovoje“ sovietų kompartija skyrė ypatingą reikšmę spaudai. Svarbiausios pastangos buvo nukreiptos į priaugančios kartos auklėjimą. Marksistinė indoktrinacija buvo brutaliai brukama besimokantiems jaunuoliams nuo vaikų darželio ligi universiteto baigimo. Partijos skelbiamas „kovingas marksizmas-ateizmas“ daug kam buvo nepriimtinas ir nubėgdavo nuo jų kaip vanduo nuo žąsies plunksnų, bet daugeliui jis paliko neišdildomų pasekmių, ką dabar, praėjus net dvidešimčiai metų nuo okupacijos pabaigos, mes aiškiai matome Lietuvos žmonių elgesy ir galvosenoje.

Adamkus, kuris yra linkęs į sportinę veiklą, mažai dėmesio skyrė dvasinėms vertybėms ir bendrai žiniasklaidai. Jis tik rūpinosi jos palankumu sau išlaikymu. Dar jo pirmos kadencijos metu įvyko mažas, bet savo turiniu reikšmingas įvykis. Kažkoks bulvarinis laikraštis, norėdamas pakelti savo tiražą, išspausdino sensacingą žinią – prez. Adamkus turi vėžio ligą! Aišku, tai buvo grynas melas. Bet Adamkaus reagavimas į tai daug ką pasako. Privatus asmuo gali nekreipti į tai dėmesio ir atleisti tokiam žurnalistui ir laikraščio redakcijai už melą ir šmeižtą, bet Adamkus buvo ne paprastas pilietis, o valstybės prezidentas! Jo reakciją į tokį įvykį jau stebi viso krašto gyventojai ir valstybės institucijos.

Kaip vokiečių patarlė sako: „Kein Antwort is auch ein Antwort“ (Joks atsakymas yra taip pat atsakymas). Adamkaus atsakymas į laikraščio paskelbtą melą buvo skambanti tylą. Tačiau jis, kaip valstybės vadovas, turėjo pareigą pasielgti priešingai. Jis galėjo pasiūsti laikraščiu ir žurnalistui reikalavimą, kad atšauktų savo nepamatuotą pranešimą ir atsiprašytų visuomenės už nepagrįstos informacijos – melo skleidimą. Redakcijai ir žurnalistui to nepadarė, jis turėjo kreiptis į prokuratūrą, kad ji teisme užvestų šmeižto bylą. Byla galėjo tęstis teismuose metus ar ilgiau, teisėjų priteista bauda galėjo būti keli šimtai ar tik vienas litas, bet žiniasklaida būtų sužinojusi, kad melo skleidimas nėra toleruojamas ir yra baudžiamas.

Besivystančioje valstybės žiniasklaidoje Adamkaus tylą žurnalistų ir leidėjų buvo sutikta su savotiška nuostaba ir džiaugsmu – galima spausdinti viską, įskaitant ir gryną melą, jeigu tai gali padėti pelnui gauti. Šis įsitikinimas žiniasklaidoje plėtėsi ir tęsėsi per visą Adamkaus prezidentavimo laiką.

Bus daugiau.

NOTTINGHAM, ANGLIJA

Lietuvos Marijonų vadovas kun. dr. Brilius (k.) ir Didžiosios Britanijos Lietuvių katalikų bendrijos pirmininkas Steponas Vaitkevičius (d.) prie kun. dr. Stepono Matulio, MIC kapo.

ŠV. MIŠIOS UŽ LIETUVĄ

Š. m. birželio 21 d. Nottingham St. Barnabas Katedroje buvo iškilingai paminėta Gedulo ir vilties diena, prisiminti išvežtieji lietuviai į Sibirą, paminėtos šeštosios kun. dr. Stepono Matulio, MIC mirties metinės. Dalyvavo Kolumbo riteriai iš Peterborough, vietos ir apylinkių lietuviai, Anglijos universitetų lietuviai dėstytojai ir studentai, lietuviai gydytojai.

Iškilingas šv. Mišias už Lietuvą aukojo kun. dr. Vytautas Brilius, MIC, Lietuvos Marijonų vadovas. Savo pamoksle anglų kalba, minint ir Tėvo dieną JAV ir Jungtinėje Karalystėje, kun. dr. Brilius pabrėžė dvasios pirmumą medžiaginių dalykų atžvilgiu, pakvietė, sekant Lietuvos tremtinių ir kankinių pavyzdžiu, bet kokiomis gyvenimo sąlygomis išlaikyti dvasingumą, vienybę, viltį.

Vėliau lietuviai vyko į Willford Hill kapinių lietuvišką kampelį, kur palaidotas kun. dr. Matulis, MIC. Prie kapo žodį tarė kun. dr. Brilius ir Didžiosios Britanijos Lietuvių katalikų bendrijos pirmininkas Steponas Vaitkevičius. Kun. dr. Vytautas Brilius pasidžiaugė, kad gražiai sutvarkytose lietuvių kapinėse prie išpuošto a.a. kun. Matulio kapo susirinko ne vien senieji lietuviai, bet ir gražus lietuviško jaunimo būrelis, pakvietė vienybei ir vaisingam bendradarbiavimui.

Sugrįžę į Lietuvių katalikų cent-

rą – Židinį, susirinkusieji išklausė kun. dr. Briliaus paskaitos apie Lietuvos Katalikų Bažnyčios persekiojimą sovietinės ir carinės spaudos laikais. Pranešėjas atsakė į susirinkusiųjų klausimus, kartu buvo pamąstyta apie Lietuvos bažnyčios ateitį bei dvasinių vertybių aktualumą mūsų dienomis.

Nuoširdžiausiai dėkojame kun. dr. Briliui už jo ir Lietuvos Marijonų nuolatinį rūpestį Jungtinės Karalystės lietuvių sielovada, marijonų pastoracinį darbą Lietuvių katalikų centre – Židinyje Nottinghame ir vidurio Anglijoje jau 14 metų. Didelė padėka Peterborough Kolumbo riterių grupei, ypač Vaitkevičiui, Didžiosios Britanijos Lietuvių katalikų bendrijos pirmininkui. Ir žinoma, didžiausias ačiū šauniosioms Nottingham šeiminkėms: Genutei Juozelskinei, dr. Rūtai Furmonavičienei ir naujai University of Nottingham Lietuvių studentų asociacijos prezidentei Paulinai Marcinkevičiūtei. Taip pat didžiausia padėka Lietuvos Marijonų ir Židinio talkininkui studentui Rokui Vyšniauskui. Džiaugiamės, kad Lietuvių katalikų centras – Židinis pritraukia jaunimą, universitetų studentus, dėstytojus, lietuvių gydytojus, dirbančius Anglijoje.

Dr. Darius Furmonavičius
Didžiosios Britanijos Lietuvių katalikų bendrijos sekretorius

Kun. dr. Briliaus paskaita ir arbatėlė Lietuvių katalikų centro – Židinio sode lyje.

WASHINGTON, DC

J. Dėdino knygos „Laiko Domės” pristatymas

Gegužės 17 d. įvyko Washington apylinkės Moterų klubo surengtas vakaras, paskirtas Jono Dėdino poezijos knygai „Laiko Domės” pristatyti.

Vakarą pradėjo klubo pirmininkė Genė Vasaitienė, kuri užsiminė, kad ji pati pažinojo poetą/inžinierių Dėdiną nuo labai jaunų dienų, pokažiniais laikais, dar Vokietijoje. Toliau ji trumpai pakalbėjo apie poeziją. „Poezija – svarbiau, kaip pristatome, o ne apie ką rašome, – kalbėjo Vasaitienė. Į poeziją mes turime įsigyventi. Jos žodžiai turi bendrauti vienas su kitu. Eilėraštis turi būti dinamiškas ir gyvas.”

Po to kalbėjo Juozas Gaila iš Baltimore miesto. Jis išsamiai papasakojo apie J. Dėdiną – žmogų ir draugą. Jis parinktinai perskaitė keletą J. Dėdino eilėraščių, kurie gyvai iliustravo poeto kūrybos apimtį. Po to kalbėjo Arvydas Barzdukas, kuris J. Dėdiną pažinojo iš ateitininkų stovyklų bei suvažiavimų. Pradėdamas nuo bendrų bruožų apie lietuvių poeziją, Barzdukas apibūdino J. Dėdino kūrybą ir jos vaidmenį lietuvių lyriame pasaulyje.

Knygos pristatyme buvo paminėtos J. Dėdino studijos – jis lankė porą universitetų, apsigynė fizinės chemijos daktaro laipsnį Carnegie universitete. Nors J. Dėdinas daugiausia veikė moksliniame pasaulyje, jį vis

Nijolė Dėdinienė ir Vilija Dėdinaitė.

traukė menas, ypač muzika ir poezija. Jam mirus 2004 metais, žmona Nijolė surinko jo eilėraščius į knygą „Laiko Domės”.

Pristatymą užbaigė J. Dėdino dukterė Vilija Dėdinaitė. Ji irgi, minėdama keletą tėčio eilėraščių, išsakė savo asmeninius išpūdžius, papasakojo apie aplinką, kurioje J. Dėdino vaizduotė kūrė tas eiles.

Po pristatymo iškilo pasiūlymas įkurti Washington/Baltimore apylinkės literatūros būrelį. Buvo siūloma būreliui rinktis keletą kartų į metus, kur vyktų skaitymai, diskusijos ir panašiai. Laikas parodys, ar atsiras tam sąlygos ir užtenkamai susidomėjimo.

KMČ

Vilija Dėdinaitė.

Juozo Gailos nuotr.

Laiškai, nuomonės, komentarai

Rašykite mums el. pašto adresais:
redakcija@draugas.org
dalia.cidzikaite@gmail.com

NESUSIKALBĖJO GAIDA SU NATA

Paskaičiusi birželio 12 dienos „Drauge” Aurelijos Tamošiūnaitės skyrelį „Kaip kalbame ir rašome”, prisiminiau nuotykių Vilniaus knygyne. Užėjau ir, norėdama pasirodyti lyg būčiau vietinė, pasiteiravau, ar jie turi natų (kirtis ant „a”) knygų. Turim, turim jų daug ir, nuskubėjus į kitą kambarį, pardavėja tuoj atnešė

visą krūvą. Mano nustebimui, tai buvo knygos apie NATO. Paaiškinau, kad ieškau muzikos natų... Patar-nautoja tuoj susigaudė ir pareiškė, kad „Jūs tikriausiai ieškot natų...” (kirtis ant „ų”). Žinoma, žinoma, kad tų!..

Nijolė Bogutaitė-Dėdinienė
Parrish, FL

Redakcijos pastaba. Skaitytojų laiškuose pateikta nuomonė nebūtinai sutampa su „Draugo” redakcijos nuomone. Taip pat primename, jog laiško autorius, ypač elektroninio laiško, turi būtinai jį pasirašyti bei nurodyti savo adresą ir telefono numerį. Anoniminių laiškų ir laiškų be adreso nespausdiname.

Vilnius, birželio 24 d. (ELTA) – Užsienio reikalų ministras Vygaudas Ušackas (d) ir Portugalijos diplomatijos vadovas Luis Amado aplankė Europos geografinį centrą. ELTOS nuotr.

Emigrantai Lietuvoje ieško psichologinės pagalbos

Vilnius, birželio 24 d. (Delfi.lt) – Statistikos duomenimis, vien pernai gyventi į užsienį išvyko per 23,000 lietuvių. Psichologai pastebi, kad grįžę atostogų į Lietuvą emigrantai ieško psichologinės pagalbos, o kai kurie iš jų nuolat bendrauja su psichologais internetu. Specialistai pastebi, kad šiemet kone ketvirtadalis į juos besikreipusių užsienyje gyvenančių lietuvių prakalbo apie savižudybę.

Psichologai pastebi, kad emigrantai susiduria su rimtomis psichologinėmis problemomis, kurias tenka spręsti ir užsienyje, ir Lietuvoje.

„Yra tekę ieškoti ten ir lietuvių psichiatrių, ir moterų krizių centrų, nes žmogus kalbos nemoka“, – sakė psichologė psichoterapeutė Vilma Kuzmienė.

„Ypač vasarą padaugėja klientų, kurie nori bent trumpalaikės psichologinės pagalbos, kai atvyksta atostogauti į Lietuvą“, – teigia psichologė psichoterapeutė Vitalija Mickutė.

Kai kurie emigrantai tariausi su psichologais internetu ir netgi kalba apie savižudybę.

„Kai skaičiavome duomenis, buvo 180 žmonių, iš kurių 23 proc. išsakė ketinimus nusižudyti, tai darė arba planuoja daryti. Šimet pastebime labai rimtų problemų“, – sako V. Kuzmienė.

Per 9 praėjusių metų mėnesius internetu nuolat konsultavosi kone 250 užsienyje gyvenančių lietuvių, šiemet per 4 mėnesius jau sulaukta kone 200 internetinių pacientų.

Šį Europos socialinio fondo finansuojamą projektą, kuriame dirba profesionalai, šiemet ketinama pratęsti dar mėnesiui. Vėliau žmonėms siūloma naudotis mokamomis psichologų paslaugomis. Tinklapių, kur emigrantai gali kreiptis psichologinės pagalbos, adresas yra www.psyvirktual.lt. Tokių tinklapių yra ir daugiau, jau keletą metų psichologinę pagalbą internetu teikia ir savanoriai.

SPORTAS

Kauno „Žalgirio“ treneriu lieka G. Krapikas

Gintaras Krapikas. Balsas.lt nuotr.

Vilnius, birželio 24 d. (Balsas.lt) – Prie Kauno „Žalgirio“ komandos vairo ir toliau stovės vyriausiasis treneris Gintaras Krapikas – klubas dar metams pratęsė sutartį su netrukus 48-ąjį gimtadienį švėsančiu krepšinio specialistu.

G. Krapikas „Žalgirio“ vyriausiuoju treneriu tapo pačiu sunkiausiu klubui metu, kai turėjo atlaikyti permainas komandos sudėtyje ir nuolatinį spaudimą dėl viso klubo ateities.

„Praėjusią sezoną Gintarui teko tikrai nelengva dalia. Jis turėjo dirbti

ne tik krepšinio aikštelėje, bet ypač daug pastangų turėjo įdėti darbui rūbinėje. Galime pripažinti, kad žaidėjų likimas komandoje iki sezono pabaigos buvo didele dalimi G. Krapiko nuopelnas. Dabar pagerėjus padėčiai treneris galės susitelkti vien į savo tiesioginį darbą ir vesti komandą į pergalės“, – sakė „Žalgirio“ klubo generalinis direktorius Paulius Motiejūnas.

Kiek pagalbininkų turės vyr. treneris, kol kas nėra aišku. „Komandoje turėsime gabaus jaunimo, su kuriuo reikės daug dirbti, todėl svarstome galimybę turėti ne vieną, bet du padėjėjus. Darius Maskoliūnas yra vienas kandidatų būti trenerių komandoje“, – atskleidė P. Motiejūnas.

Šią savaitę G. Krapikas dalyvaus Eurolygos organizuojamoje trenerių klinikoje. Barselonoje vyksiančiuose užsiėmimuose paskaitas skaitys Europos krepšinio profesoriai Ettore Messina ir Aito Garcia Reneses.

Vėliau G. Krapikas pratęs savo atostogas Vokietijoje, kur gyvena trenerio šeima. Į Lietuvą „Žalgirio“ strategas grįš liepos antroje pusėje ir pradės rikiuoti komandos pasirošimo naujam sezonui planą.

Pritarta A. Šemetos išsiuntimui į Briuselį

Vilnius, birželio 24 d. (BNS) – Seimas pritarė Algirdo Šemetos kandidatūrai į Europos komisijos narius.

Jurgis Razma siūlė A. Šemetos kandidatūrą palaikyti, o Vytautas Gapšys pranešė, kad „darbiečiai“, balsuodami dėl finansų ministro išsiuntimo dirbti eurokomisarų, susilaikys.

Seimo Užsienio reikalų komitetas nepritarė, kad A. Šemeta Europos komisijoje pakeistų išrinktąją prezidentę Dalią Grybauskaitę, o Europos reikalų komitetas balsavo už finansų ministro delegavimą į eurokomisarų.

Tautos prisikėlimo partijos frak-

cijos narys Mantas Varaška apgailestavo, kad Seimui buvo pateikta viena kandidatūra į eurokomisarų, o ne kelios, apie kurias buvo kalbama.

Dabartinis Lietuvos finansų ministras A. Šemeta eurokomisarų, atsakingo už finansinį programavimą ir biudžetą, pareigose turėtų pakeisti D. Grybauskaitę. Naująja finansų ministre turėtų tapti dabartinė viceministrė Ingrida Šimonytė.

A. Šemeta praėjusią savaitę prisiėmė Europos Komisijos (EK) pirminkui Jose Manuel Barroso ir sulaukė jo pritarimo.

Būstas Lietuvoje dar pigns

Vilnius, birželio 24 d. (Alfa.lt) – Būstas Lietuvoje šiuo metu atpigęs iki maždaug 2006 m. lygio, bet dar pigns, neabejoja SEB banko specialistas Gitanas Nausėda.

„Tai galima spręsti ir iš to, kad pardavėjai vis dar sukalbami, galima susiderėti su jais dėl didelių nuolaidų“, – sakė jis pristatydamas SEB banko makroekonomikos apžvalgą.

G. Nausėda lygino, jog būsto perkamumo indeksas Lietuvoje yra dar gana aukštas. Šis indeksas parodo, kiek metų reikia dirbti šeimai, kad ji įsigytų 58 kv. m. ploto būstą miegamajame miesto rajone.

„Didžiojoje Britanijoje tai yra 3 metai. Rygoje 2006 m. indeksas siekė 10 metų, dabar priartėjo prie Didžiosios Britanijos. Vilniuje indeksas yra 6 metai. Labai įdomu, kas bus ateityje, nes rodiklio nebeįgerina augančios algos. Santykis mažės tik tada, jei nekilnojamojo turto kainos kris greičiau nei atlyginimai“, – sakė G. Nausėda.

Specialisto nuomone, nekilnojamojo turto kainų šuolis prasidėjo 2006 m. pradžioje.

Kainas spaudžia didelė būstų pasiūla ir ypač prasta paklausa – namų ūkių lūkesčiai labai prasti, nedarbas auga, darbo užmokestis krenta, bankai nenoriai išduoda paskolas. Prisi-

deda ir mokesčiai: nuo šių metų nebėra lengvatų naujoms būsto paskoloms, sklendo gandai apie nekilnojamojo turto mokesčio įvedimą.

„Žlunga mitas, kurį kartojo nekilnojamojo turto bendrovių vadovai – kad būstas negali būti pardavinėjamas pigiau nei jo savikaina. Gyvenimas parodė, kad naujus butus jau dabar tenka ir ateityje turbūt toliau teks parduoti gerokai pigiau“, – teigė G. Nausėda.

Į rinką būstą meta ir statybos bei nekilnojamojo turto bendrovės, turinčios rimtų problemų ir bandančios bet kokia kaina atsikratyti turimo nekilnojamojo turto. Be to, daugėja neišsimokančių kreditų už būsto paskolas – jų būstai taip pat patenka į rinką.

Anot G. Nausėdos, pastaraisiais metais pristatyta per daug naujų butų, kurių žmonės nebeįperka. Vien 2008 m. būsto buvo pastatyta daugiau nei pastaraisiais metais, nors jau buvo matyti, kad jų neberekės.

Šių metų pabaigoje trijuose didžiuosiuose miestuose bus laisvų apie 5,5–6 tūkst. naujos statybos būstų. Jei kas mėnesį būtų parduodama jų apie 300, tai jie būtų pardavinėjami iki dvejų metų.

Vilnius, birželio 24 d. (Delfi.lt) – Kėdainių rajone siautėjęs lietus užtvindė namus Šiponių kaime. Tris valandas trukusi smarki liūtis ne tik sutrikdė šventinę Joninių nuotaiką, tačiau ir pridarė žalos pastatams bei automobiliams. Vanduo užtvindė pastatų pirmuosius aukštus ir automobilius. Gyventojai skubėjo gelbėti namuose esančius daiktus ir gyvulius. Visi kaimo gyventojai saugiai išsikėlė iš apsemtų namų, apsigyveno pas gimines. Laiku pavyko atjungti elektros tiekimą. Šalia Šiponių kaimo esančio vandens telkinio vanduo pakilo apie 1,5 metro. Delfi.lt nuotr.

EK pataria Lietuvai mažinti biudžeto deficitą

Atkelta iš 1 psl.

„EK tarnybų 2009 m. pavasarį pateiktose išvadose numatyta, kad nesiėmus naujų politikos priemonių valstybės finansų būklė 2009 ir 2010 m. labai pablogės – deficitas būtų atitinkamai 5,4 proc. ir 8 proc. BVP“, – teigiama patarimuose.

EK vertinimu, atsižvelgiant į labai prastą Lietuvos ekonominę padėtį ir deficito dydį, nustatytas deficito ištaisymo laikas – 2011 metai – yra pagrįstas.

Lietuvai patariama stiprinti biudžeto valdymą ir didinti skaidrumą tobulinant vidutinės trukmės biudžeto sistemą ir griežtinant išlaidų vykdymo drausmę, taip pat tobulinti biudžeto vykdymo stebėseną visus metus.

EK nuomone, Lietuvos biudžeto deficitas šiemet sieks 5 proc. BVP, kitąmet – 8 proc. Komisijos vertinimais, šiemet biudžeto deficitas viršys 3 proc. BVP karteį 21 iš 27 ES valstybių narių.

www.draugas.org

Pasaulio naujienos

Moteris laiko per protestus nužudytų žmonių nuotraukas.

Scanpix nuotr.

Irane protestai liovėsi

Vilnius, birželio 24 d. (Balsas.lt) – Irano riausių malšinimu policijai pavyko sustabdyti protestus Teherane, rašo BBC. Pasak gyventojų, mieste tylu ir susirėmimai nebevyksta. Opozicija trečiadienį paskelbė gedulo diena už policininkų nužudytus protestuotojus.

Du Vyriausybės dienraščiai pranešė, kad iš futbolo rinktinės buvo išmesti opozicijai palankumą parodę futbolininkai. Su Pietų Korėją Seule žaidę futbolininkai ant rankų ryšėjo žalius raiščius.

JAV prezidentas Barack Obama prieš opoziciją panaudotą smurtą pavadino neteisingu. „Aš su visais JAV žmonėmis gedžiu dėl kiekvienos prarastos gyvybės. JAV gerbia Irano Islamo respublikos suverenitetą ir į šalies vidaus reikalus nesikiša, tačiau mes privalome paremti Irano žmonių drąsą ir orumą“, – sakė prezidentas.

Tuo tarpu Iranas Didžiąją Britaniją ir JAV apkaltino bandant destabilizuoti padėtį šalyje ir liepė iš šalies išvykti dviems britų diplomatus. D. Britanija atsakė išsiųsdama du Irano diplomatus.

Irano vidaus reikalų ministras Sadeq Mahsouli pareiškė, kad po rinkimų kilusias riauses pinigais rėmė JAV Centrinė žvalgybos valdyba (CŽV) ir tremtyje įsteigta opozicinė organizacija Irano liaudies mudžahedai. Jis taip pat pavadino „okupacinį sionistų režimą“ vienu iš neramumų po prezidento rinkimų Irane kurstytojų Irane.

Irano užsienio reikalų ministras Manouchehr Mottaki pareiškė, kad Irane svarstoma retesnių, silpnesnių ryšių su Britanija galimybė, nes, anot Teherano, vertindama prezidento rinkimus Britanija kišasi į Irano vidaus reikalus.

Irano užsienio reikalų ministras taip pat patvirtino nevyksią į Italijoje rengiamą Didžiojo aštuoneto (G-8) šalių UR ministrų susitikimą. Jo kolega Italijoje Franco Frattini patvirtino, jog Roma nutarusi panaikinti kvietimą Irano atstovui, nes Teheranas į kvietimą lig šiol neatsakė. Tačiau Irano tema bus viena svarbiausių grupės G-8 šalių užsienio reikalų ministrų susitikime.

planuotas. Povandeniniais prietaisais Baltijos dugne ieškoma gamtinių geologinių grėsmių ir žmogaus veiklos neigiamų rezultatų. Per du pasaulinius karus į Baltijos jūrą išmesta 100,000 jūrinių minų. Dauguma jų nugrimzdo į dugną. Yra ir fosforinių bombų, granatų bei cheminių ginklų. Iki septintojo dešimtmečio VDR Baltijoje skandino kovines chemines medžiagas.

Jūros dugnas tiriamas nuo 2005 m. Vien Suomijos įlankoje rasta apie 50 minų, kuriomis turi pasirūpinti išminuotojai. Bet „Nord Stream“ pripažįsta, kad kai kurių bombų vietos nepavyko nustatyti.

Pavojaus dydį galima bus įvertinti tik pradėjus dirbti specialiesiems laivams. 300 asmenų įgula kasdien turėtų pakloti 3 km vamzdžių. Iš viso dujotiekiui reikia 100,000 vamzdžių, todėl reikės dirbti be pertrūkių. Pirmiausia vamzdynu pradės tekėti vanduo. Patikrinus sandarumą 1,220 km ilgio dujotiekiu bus paleistos dujos. Specialistai ketina karts nuo karto vamzdynu pasiųsti specialius robotus, kurie ieškos vamzdyno pažeidimų ir rūdijančių vietų.

EUROPA

BRIUSELIS

Europos Sąjunga (ES) atidėjo vėlesniam laikui šią savaitę turėjusias vykti derybas su Kroatija, nes pastaroji ir ES narė Slovėnija lyg šiol vis dar nesusitaria dėl šių kaimyninių valstybių sienos, pranešė ES pirmininkaujančios Čekijos diplomatas.

PARYŽIUS

Izraelio ministras pirmininkas Benjamin Netanyahu atvyko į Prancūziją, kad pamėgintų užsitikrinti prezidento Nicolas Sarkozy pritrimo savo griežtai politikai Irano atžvilgiu. B. Netanyahu Europoje lankosi pirmą kartą po balandžio, kai pradėjo eiti premjero pareigas.

* * *

Prancūzijos prezidentas Nicolas Sarkozy paskelbė apie pagrindinius pakeitimus dešiniųjų vyriausybėje. Jis paskyrė naujus vidaus reikalų ir teisingumo ministrus. Po pirmadienio N. Sarkozy istorinio kreipimosi į parlamentą, kur jis išdėstė savo planą, kaip išvesti Prancūziją iš recesijos, prezidentas padarė didesnius nei buvo tikėtasi ministrų kabineto pakeitimus.

SEVASTOPOLIS

Bendros Ukrainos ir JAV karinės pratybos, kurias planuota surengti kitą mėnesį, buvo atšauktos, panešė Ukrainos karinio jūrų laivyno atstovas spaudai. „Šios pratybos buvo atšauktos dėl parlamento nuostatos“, – sakė Jurij Kirik, pridūręs, kad parlamentas iki nustatyto laiko nedavė leidimo surengti pratybas. JAV ambasada Kijeve šios žinios nekommentavo.

RUSIJA

VORONEŽ

Voronež pastatyta 10 reklaminių skelbimų lentų, ant kurių vaizduojamas Josif Stalin, pjautuvas ir kūjis, o šalia užrašyta: „Pergalė bus mūsų.“ Voronež srities komunistų partijos komiteto pirmasis sekretorius Sergej Rudakov sakė, kad ši akcija skirta J. Stalin 130-osioms gimimo metinėms paminėti.

KALININGRAD

Kaliningrade steigiamas visuomeninis judėjimas prieš regiono vokietinimą. Tai pranešė srities Komunistų partijos komiteto pirmasis sekretorius Igor Revin. „Kaliningrad komunistų partijos komitetas ir visuomenės atstovai vienbalsiai priėmė sprendimą įsteigti srityje platų judėjimą prieš šios Rusijos dalies germanizaciją. Tai susiję su tuo, kad pastaruoju metu mes aiškiai matome čia mėginimus tyliai atgaivinti buvusią prūsų dvasią“, – sakė I. Revin.

JAV

WASHINGTON, DC

Prezidentas B. Obama pasirašė įstatymą, kuris leidžia vyriausybei nustatyti sąlygas cigarečių gamybai ir prekybai. Šis įstatymas pirmiausia apribos gamintojų galimybes tabako gaminius padaryti patrauklius vaikams. Senatas ir Atstovų Rūmai pritarė įstatymo projektui, kuris, be kita ko, draudžia cigarečių gamybai naudoti aromatizuojančiais medžiagais bei ant cigarečių pakelių spausdinti užrašus „light“ (lengvos). Taip pat bus ribojama tabako reklama, o gamintojai atitinkamoms žinyboms turės pateikti savo produktų sąrašus. Rūkymas kasmet JAV nusineša 400,000 žmonių gyvybių.

ŠIAURĖS AMERIKA

MEXICO

Palei vakarinius Meksikos krantus slenkantis pirmasis šį sezoną viesulas „Andres“ antradienį sukėlė dideles bangas, pranešama apie dingusią vieną žvejį. JAV nacionalinis viesulų centras atogrąžų audrai „Andres“ suteikė pirmąją kategoriją – vėjo greitis siekia 125 km/val. Viesulas juda šiaurės vakarų kryptimi palei Meksikos krantus.

AUSTRALIJA

KANBERA

Ispanijos karalius Juan Carlos ir karalienė Sofija pradėjo savo pirmąją oficialią kelionę Australijoje, aplankydami šalies sostinę Kanberą. Karališkoji pora, kurią šioje kelionėje lydi keli Ispanijos vyriausybės ministrai, penktadienį Sydney susitiks su Australijos verslo vadovais ir dalyvaus Naujojo Pietų Velso valstijos gubernatoriaus rūmuose rengiamame oficialiame priėmime.

„Nord Stream“: leidimai negauti, o darbai vyksta

Vilnius, birželio 24 d. (Balsas.lt) – Šiaurės dujotiekio statybos darbų tempas spartėja, nors leidimo jam statyti dar nėra. Kiekvieną dieną trys prekiniai traukiniai iš Miulhaimo prie Rūro upės į Zasnicą Riugeno saloje gabena 12 metrų ilgio vamzdžius. Riugene, perstatytame Mukrano jūrinių keltų uoste, vamzdžiai kraunami į rietuves, iš viso jų turėtų būti 60,000. Jau suvežta trečdalis numatyto kiekio.

„Projektui įgyvendinti būtinas puikus logistinis pasirengimas“, – teigia susivienijimo „Nord Stream“ spaudos atstovas Jens Mueller. „Norint laikytis statybos plano būtina sukaupti dideles medžiagų ir įrengimų atsargas“, – mano J. Mueller. Jis tikisi, kad namų darbai padaryti, ir kitą pavasarį prasidės statybos, o Baltijos šalys vis dar ginčijasi dėl aplinkosaugininkų išvadų, reiškia susirūpinimą Rusijos šnipais. Joms primintiniausia, kad dujotiekis eitų per jų teritoriją, nes šiuo atveju būtų galima imti mokesčius.

Viena aišku: statyboms pasirengta. Kiekvienas 7,5 mlrd. eurų turinčio kainuoti dujotiekio metras su-

ATLANTIC Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight 	Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.
Auto Export 	Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.
Small Packages 	Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.
	Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.
	Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Šeimininkės patarimai

Paruošė **Nijolė Nausėdienė**

El.paštas: nausediene@aol.com

SEZONINĖS UOGOS – BRAŠKĖS

Tuščios ir naudingos kalorijos

Pastaruoju metu labai paplito terminai „tuščios“ ir naudingos kalorijos. Tai paaiškinti galima labai paprastu pavyzdžiu. Valgant vaisius, uogas, daržoves organizmas, be svarbiausių energetinių medžiagų, gauna gausybę biologiškai aktyvių medžiagų: vitaminų, fermentų, mineralų, organinių rūgščių, pektinų ir t.t. Jie neturi energetinės vertės, tačiau yra labai reikalingi sveikatai. O valgant kai kuriuos konditerinius gaminius gauname tik cukraus ir riebalų, kurie yra vertingas energijos šaltinis, tačiau neduoda jokios naudos sveikatai. Tai ir yra „tuščiosios kalorijos“.

Būtent todėl šiuolaikiniai dietologai primygtinai pataria kiekvieną dieną vietoj menkaverčių produktų valgyti kuo daugiau vaisių, daržovių. Tai mažai kaloringas maistas, bet ypač naudingas sveikatai. Juose be klasikinių vitaminų (B, C ir E), mineralų ir mikroelementų, gausu junginių, padedančių sustiprinti imunitetą, sveikatą ir išvengti daugelio lėtinių ligų.

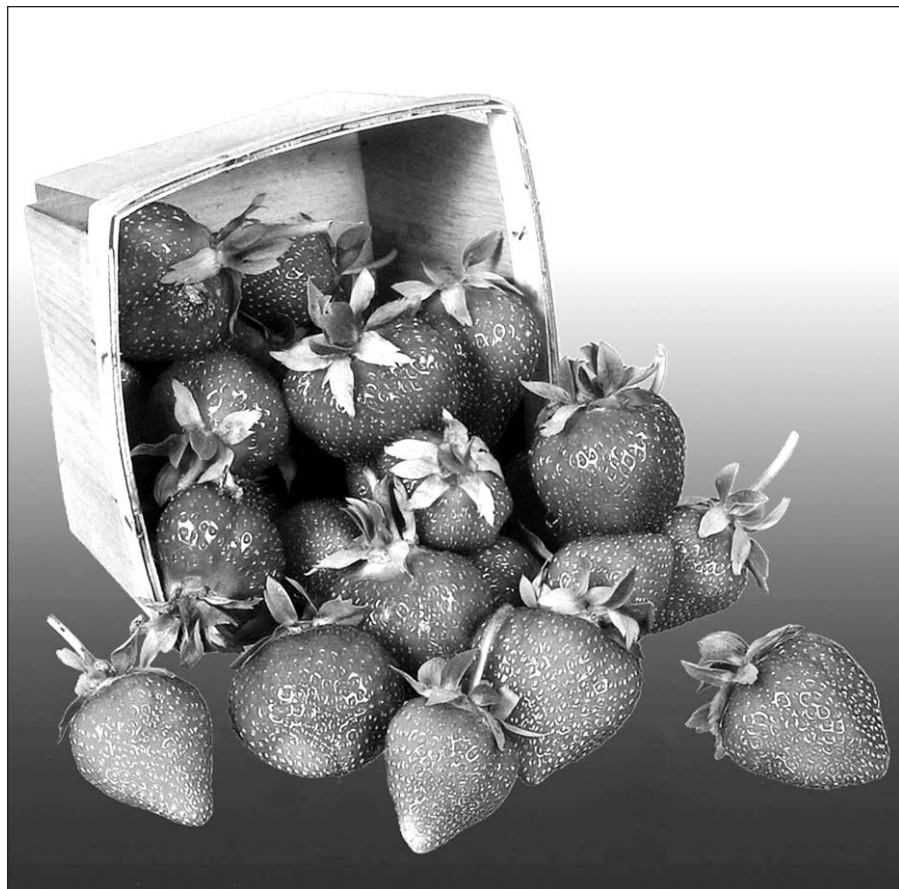
Braškės

Braškės – vienos pirmųjų prisirpstančių uogų. Tad vos tik joms pasirodžius, valgykite jų kuo daugiau, sustiprinkime jomis iš po žiemos išsekusį organizmą. Šiuo metu yra nemažai braškių veislių, besiskiriančių savo skoniu, dydžiu, spalva. Nepriklausomai nuo veislės braškių uogose gausu angliavandenių (gliukozės, fruktozės, sacharozės, pektininių medžiagų), organinių rūgščių, rauginių medžiagų, fenolinių junginių. Be to, jose yra įvairių vitaminų – C, B3, B9 ir mineralinių medžiagų – geležies, kobalto, molibdeno, mangano, vario ir fluoro.

Braškės gerina žarnyno, tulžies pūslės veiklą. Šias uogas patariama valgyti sergant širdies bei kraujagyslių, kepenų, inkstų ligomis, anemija,

užkietėjus viduriams. Braškės pasižymi antimikrobinėmis savybėmis – naikina pneumokokus, stafilokokus ir streptokokus. Braškės valgomos žalios, iš jų verdamos uogienės, kompotai.

Nepaisant, jog braškės yra labai naudingos, vertėtų prisiminti, jog jos – stiprus alergenai. Žmonės, kurie alergiški šioms uogoms, turėtų valgyti labai saikingai, kiekvieną porciją užgerti koku nors rūgštaus pieno produktu. Be to, braškių nepatariama valgyti padidėjus skrandžio sulčių sekrecijai, kamuojančiam ilgalaikiams skrandžio ir kepenų diegliams, sergant lėtiniu apendicitu.

Gydamosios savybės

* Kasdien valgant braškes, sustiprėja imuninė sistema ir kraujagyslių sienelės. Šios uogos pasižymi priešuždegiminiu ir priešmikrobinu poveikiu. Sergant skrandžio ligomis, braškes patariama valgyti kaip vaisių. Braškės padeda gydyti uždegimines nosiaryklės ligas, šalina nemalonių burnos kvapą.

* Sergant inkstų ir šlapimtakių ligomis, patariama visą sezoną valgyti braškes, o sergant tulžies akmenlige – rytais (nepusryčiaus) vartoti po 4–5 valgomuosius šaukštus jų sulčių. Visus inkstų veiklos sutrikimus galima gydyti braškių šaknų nuoviru.

* Braškės gerina šlapimo skyrimąsi ir palankiai veikia kepenis. Todėl sergant reumatu ir kepenų ligomis patariama braškių dieta: visą savaitę kasdien reikia suvalgyti po 3 sv. šių uogų. Beje, ši dieta padeda atsikratyti antsvorio.

* Braškėse esanti salicilo rūgštis malšina sąnarių skausmus, o geležis – gydo mažakraujystę.

* Jomis galima gydyti egzema,

diatezę, odos išberas, nedideles žaizdes. Užtenka jų košele patepti pažeistą odos vietą.

* Braškių uogų ar jų lapų nuoviras sutvarko medžiagų apykaitą ir arterinį spaudimą, gelbsti nuo nemigos. Šios uogos puikus profilaktinis vaistas nuo aterosklerozės ir hipertenzijos.

Gurmanų salotos

Salotoms paruošti reikės:

1 sv. šviežių braškių,
2 kivio vaisių,
1/2 šaukštelio garstyčių,
2 šaukštelių lieso majonezo,
2 šaukštelių alyvų aliejaus,
druskos,
prieskonių,
šiek tiek žalumynų.

Braškes supjaustykite vidutinio storumo griežinėliais, kivio vaisiai nedideliais kubeliais ir sumaišykite. Salotas užpilame tokiu padažu: gerai sumaišoma majonezą, aliejų, garstyčias ir smulkiai sukapotus žalumynus.

mineraliniu vandeniu ir patiekiamie į stalą. Jei reikia, į kokteilį galima įmesti keletą gabalėlių ledo.

„Čigono ranka“ su braškėmis

6 asmenims, ruošama 15 min., kepama 7 min.

Reikės:

4 kiaušinių,
3 oz smulkaus cukraus,
3 oz miltų,
valgomo šaukšto (50 g) sviesto,
1 sv. braškių,
cukraus miltų.

1. Atskirkite kiaušinių baltymus nuo trynių. 5 minutes švelniai plakite trynius su cukrumi, kol pabals. Kitame dubenyje standžiai suplakite 3 kiaušinių baltymus – įpusėjus įberkite šaukštelį cukraus.

2. Puodelyje ištirpinkite sviestą, bet neužvirinkite. Supilkite miltus. Drauge su baltymais įmaišykite trynių tyrę. Maišykite švelniai ir atsargiai, nepersistenkite, nes suplakti baltymai greitai bliukšta.

3. Kepimo skardon įklokite sviestu sutepto kepimo popieriaus, supilkite tešlą, išlyginkite, pašaukite į orkaitę (375 F) ir kepkite 7 minutes.

4. Išėmus iš orkaitės uždenkite drėgna drobule ir aukštyr kojom išverskite iš skardos ant grotelių (drobulė turi likti po plokštiniu). Kepėjo teptuku sudrėkinkite ir atsargiai nuplupkite kepimo popierių. Elektriniu maltuvu sumalkite braškes kartu su cukraus miltais ir aptepkite šia tyre kiek ataušusią kepinį.

5. Aptepus suvyniokite, kaip vyniojami vyniotiniai, apiberkite cukraus miltais ir palikite ataušti. Patiekiant dailiai apipjaustykite galus.

Pastaba. Šis vyniotinis, kilęs iš Rusiljono (Roussillon) srities Prancūzijoje, dar vadinamas „Veneros ranka“ ir kartais aptepamas paprasčiausiu pyragaičių aptepu, pagardintu keliais šlakais apelsinų trauktinės „Grand Marnier“ ar kitu kvapniu stipresniu gėrimu.

Šviežių braškių pagardas

Reikės:

1 puoduko šviežių braškių,
2 šaukštų cukraus,
3 šaukštų citrinos sulčių,
1 šaukšto likerio,
1 šaukšto konjako.

Braškes nuplaukite, pašalinkite lapelius, perpjaukite per pusę. Sudėkite į elektrinį plaktuvą, supilkite citrinos sultis, cukrų ir suplakite.

Į gautą tyrėlę supilkite likerį, konjaką ir nesmarkiai dar keletą sekundžių plakite. Uždenkite ir laikykite šaldytuve. Gali stovėti iki 2 savaičių. Tinka su ledais, vaisinėmis salotomis, lengviems kepiniams.

ATSAKYMAS K. RUPLĖNUI

Knygose, nesvarbu, kokia kalba jos parašytos, rasite, kad burokėlių sultis bent pusvalandį reikia palaikyti ir tik po to, nugraibius putas, galima jas gerti. Mat burokėlių sultys yra labai energetiškos, tad reikia joms duoti laiko „užgesti“.

Nuvykę į parduotuvę nusipirkite vaisių, mes jų neskiname nuo medžių, bet ir nekeliam klausimo, kiek ilgai tie vaisiai ten guli, kiek vitaminų juose žuvo ir t.t. Rašydama apie sulčių spaudimą, parašiau savo metodą, nes iš karto pasigaminu dau-

giau sulčių kelioms savaitėms. Per tas kelias savaites niekad nepajutau, kad sulčių skonis būtų pasikeitęs – jos tokios pat šviežios, kaip ką tik išspaustos. Niekas nepaneigs, kad šviežiai išspaustos sultys būtų geriau, bet tam reikia turėti laiko. Čia kiekvieno žmogaus asmeninis reikalas – ar pačiam pasigaminti kiekvieną rytą, ar prisidaryti jų savaitei, ar pirkti jau paruoštas ir mėnesiais pastovėjusias. Ačiū, kad klausiate.

N. Nausėdienė

PARDUODA

FOR SALE – PARDUODAMAS – VILNIUJE naujas 200 kv. m namas Užupio rajone. Puiki vieta; arti centro, senamiesčio, \$649,000 USD

UŽUPIS Neighborhood – VILNIUS Adjacent to old-town/Very Trendy & hip artist community Approx 2150 sq. ft./New – never lived in. 649,000

Contact **370-698-88111** or info@akvila.lt

Same Seller Also Offers...

FOR SALE – PARDUODAMAS – VILNIUS – Centre 2 kambarių butas, Basanavičiaus ir Mindaugo sankryža. Senos statybos, greta senamiesčio; 3 aukštas; stovėjimo aikštelė. \$209,000 USD

VILNIUS adjacent old-town/Spacious 2 room flat. Intersection of Basanavičiaus & Mindaugo 100 yr old classic/high ceilings/prestigious neighborhood 3rd floor/gated parking. \$209,000.

Parduodami 36 tomiai „Lietuvių Enciklopedijos“, išleistos 1959 m. Bostone.

Tel. 773-585-9500

LIETUVOS KARIO ATSIMINIMAI

Leonas Čerškus

Nr. 42

Kai šie praskrido, iš krūmų su arkliais išlindo kiti – NKVD „drąsuoliai“. Jie vėl visiems permirkusiems įsakė: „V period, v ataku! Za Rodinu, za Stalina! Ura!“

Dabar mes jau žliugsėdami, „trumpais perbėgimais“ kopėme į kalnelį. Aš kažkur pamečiau savo „šautuvo dalininką“, bet niekis – aplinkui buvo ir kitų. Vis tiek jaučiausi gana tragiškai: atsilikti, ar net atsisukti bijai, nes gausi enkavedisto kulką į nugarą, o iš priekio jauti, kad į tave taiko vokiečiai, ir greitai gausi kulką į krūtinę (geriausiu atveju!). Taip ir neši mėsa „za Stalina“, galvodamas, iš kurios pusės tave nušaus.

Taip „atakuodamas“, aš siek tiek išsiroviau į priekį ir laimėjau vieną socialistinio lenktyniavimo etapą – mat, be „kačiargos“ bėgti buvo lengviau. Perbėgęs keletą šuolių, aš atsidūriau prie kalnelyje pūpsojusio nemažo akmens (tai buvo Dievo dovana, nes aplinkui daugiau tokių nebuvo!), už kurio ir atsiguliau, laukdamas perbėgant kitų. Labai laiku spėjau, nes kaip tik tuo momentu nuo dešinės kalniuko pusės prapliupo nežmoniški kulkosvaidžių ir patrankų šūviai. Pasislėpęs už akmens priedangos, aš pamačiau, kaip priekyje, dešinėje pusėje, ant kalno (kurį puolėme!), staiga pradėjo judėti dideli krūmai. Po akimirkos suvokiau, kad tai visai ne „krūmai“, o vokiečių tankai, tik meistriškai užmaskuoti lapuočių medžių šakomis! Ten jų buvo daugiau nei dvidešimt – „desantas“! Žodžiu, „apylygės“ jėgos – galima kariauti!

Užvirė tikras pragaras. Tankai, šaudydami pabūklais ir kulkosvaidžiais lėtai slinko į mūsų pusę. „Gražu“! Bet aš jau kažkaip panorau atgal... Tada prisiminiau, kad ten, už nugaros, irgi pavojus ir, prisispaudęs prie žemės, besproginėjant sviediniams, atsisukau pasižiūrėti, kaip ten sekasi mūsų „bebaimiams raiteliams“, kurie neseniai rėkė, kad „šag nazad – izmena rodiny!“. Aš dar nespėjau suvokti, kokioje jie padėtyje, nes pradžioje jų ieškojau arčiau, ten kur jie tik ką buvo. O jie, pasirodo, jau gerokai toliau! Enkavedistai, palikę mus dar gyvus, užmuštus ir sužeistus, besiraitančius iš skausmo beginklius kareivius, kiek kojos neša su savo arkliais skuodė atgal. „Mūšis“, o tiksliau – beprasmiškos žudynės, vyko toliau. Į tankus niekas nešaudė (su šautuvais!), o vokiečiai pylė taikliai. O mes – kas bėgo, kas šliaužė, kas krito vietoje. Aš tuo tarpu kol kas nesitiraukiau nuo savo patikimos akmeninės „tvirtovės“. Greitai sulaukiau ir „svečių“ – prie mano akmens sunkiai prišliaužė vienas iš rusų kareivių. Jis buvo sužeistas į ranką.

– Pipipizzdeccc! Nadddo ot siūdada bybystrej uddirajt! Davaj papapalzli kkk ručjuuu! – dejuodamas ir drebėdamas jis siūlė nedelsiant šliaužti link upelio. Ne geriau jaučiausi ir aš:

– Dddavaj!

Nebuvo kitos išeities – besiantynantys tankai buvo čia pat. Tad aplinkui sproginėjant sviediniams ir dūzgiant kulkoms, mes iššliaužėme upokšnio link (jau vieną kartą jis mus gelbėjo).

Aš vėl stipriai išsiveržiau į „prie-

kį“, bet bešliaužiant pajutau, kad man į koją pėdos srityje kažkas smarkiai sudavė, lyg būtų įsipyres, bet skausmo nejaučiau. Tada ir vėliau nebuvo nei laiko, nei noro aiškintis, ar man į bato padą kokia paklydusi skeveldra ar kulka pataikė. Šliaužiau toliau. Pasiekiau upelį (gyvas!) ir kaip driežas murktelėjau į vandenį ir žai-biškai išniręs kitame krante pakrūmiais, pakrūmiais neatsisukdamas skutau į kelią link savo tanketės, kuri stovėjo plento pakraštyje. Pusiau-kelėje, kai vokiečių tankų jau nebesimatė, ir galėjau kiek atsipūsti nuo ištisinio lėkimo akis išdegus, vos neužlipau ant lomelėje gulinio žmogaus.

– Pamagite, pamagite! (Padėkite!), – gailiai sudejavo, aukštas, stambaus sudėjimo raudonarmietis, pajutęs, kad kažkas bėga netoliese.

Staigiai prišokęs arčiau, vėl patyriau savo visišką bejėgiškumą. Man pakirto kojas. Rusas buvo beviltiškoje padėtyje. Jis merdėjo, ir čia nei aš, nei net joks karo lauko sanitaras jam jau nebūtų padėjęs. Vargšelis buvo stipriai sužeistas į pilvą. Ko gero, sprogusio sviedinio ar minos, kurios buvo mėtomos ir iš žemai praskrendančių vokiečių lėktuvų. Tai čia įvyko turbūt dar anksčiau, nei mes susidūrėme su „šaudančiais krūmais“. Toje vietoje, kur pas žmogų paprastai būna pilvas, pas gulintį raudonarmietį buvo žiauri kraujuojanti makalynė. Jo išsivertusių žarnų draikalai buvo nutįsę šalia, ant žemės. Kartkartėmis atgaudamas sąmonę jis juos smėliuotus lyg tai mėgino vėl susidėti atgal. Bet jie ir vėl išdavikiškai slydo į smėlį... Aš stovėjau, lyg įbestas, ir nieko negalėjau padaryti.

– Zastrelī menia, bratok... Pamagi... (Nušauk mane! Padėk!) – maldavo sovietų kareivis, kurį pasprukę vadai ir „odnapolčandai“ seniai paliko likimo valiai.

Aš buvau sukaustytas tokio kraupaus vaizdo ir mirštančiojo prašymo, apie kurio įvykdymą net minties negalėjau prisileisti. Bet gerai, kad net sunkiausiuose atvejuose visada atsiranda „gerų“ žmonių, kurie visuomet pasiruošę padėti. Ypač daug tokių apsireiškia karo metu. Net nespėjau susigaudyti, kai vienas iš prabėgančių rusų priėjo arčiau, šaltakraujiškai užtaisė savo šautuvą ir, prikišęs prie pat savo tautiečio galvos, iššovė. Sužeistasis, pamatęs prieš akis šautuvo vamzdį, lyg būtų apsigalvojęs, dar instinktyviai mėgino jį nustumti į šalį. Bet šūvis viską užbaigė.

Nedaug „Jaunųjų vadų“ sugrįžo iš šios „operacijos“. Tarp žuvusiųjų, turbūt, buvo ir lietuvių. O tų raitelių – enkavedistų jau ir pėdos buvo atšalę. Laimingai išnešę kudašių, „vadai“ sėdo į sunkvežimius ir chaotiškai bei „nemandagiai“ (nelaukdami mūsų tankečių „apsaugos“!) nuškuodė plentu Minsko link. Nuo vokiečių tankų pabėgau vienas iš paskutiniųjų. Kaip šlapia višta skubėdamas įsmukau į savo „Komsomolcą“, iš kažkur atsirado Istognyj ir kiti, ir mes be jokios tvarkos pasitraukėme kuo toliau nuo šaudančių „krūmų“.

Bet iki miestelio mūsų kolona vėl susijungė su tais sunkvežimiais, kurie jau buvo nuvažiavę panikos apimti.

Bus daugiau.

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA

9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401, Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, MD
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Skelbimų skyriaus
tel. 1-773-585-9500

Apsilankykite internetinėje „Draugo“ svetainėje
www.draugas.org

Lietuva tik mano pažįstanti Rusiją

Atkelta iš 3 psl. savitą požiūrį į Rusiją. Verta paskaityti knygą, bet tai ne tas darbas, kuris skatins profesionalus kitaip vertinti Rusiją. Valdžia skiria pinigų institutams ir mokslininkams, kurie tiria dabartinę Rusiją. Bet tai daro nenuosekliai ir ne- teikia aiškios pirmenybės Rusijos studijoms. Padėtis nė kiek negeresnė ir daugelyje universitetų, kur Rusijos istorijos ir rusų kalbos mokoma paviršutiniškai. Lietuva neturi nei ypatingų Rusijos žinovų, nei vadovau-

jančio tyrimo centro, jos diplomatams dabartinė Rusija yra *terra incognita*. Lieka neaišku, kodėl Vakarų šalys norėtų patarimų iš Lietuvos, jei jų pačių specialistai ir diplomatai žino daugiau. Gal iš mandagumo, tikrai ne iš poreikio.

Lietuva gali išugdyti savo žinovus, jei tam skirs laiko ir jėgų. Bet bergždžia tikėtis, kad jie stebuklingai atsiras vien dėl to, kad Rusija yra netoli ir kadaise pavergė Lietuvą.
Delfi.lt

„DIDŽIAUSIAS ĮVERTINIMAS – PASIEKTI REZULTATAI“

Atkelta iš 3 psl. pardavimas, įrašai saugomi. (...)

Jau yra užauginta talkininkų. Kauno jaunimo narkologijos pagalbos centre, kuriam anksčiau vadovavau, suburta komanda. Dabar jie patys kuria, administruoja projektus. (...) Kaune gimęs projektas „Nerūkanti klasė“ jau tapo nacionaliniu. Gaila, kartais jis vyksta vos ne asmeninėmis iniciatyvomis. Jei neskiriamas finansavimas, patys bandome kaip nors suktis.

Šiuo metu dedam daug pastangų išsaugoti Valstybinę tabako ir alkoholio kontrolės tarnybą. Yra norų ją sunaikinti. Matyt, labai daug kam trukdo. (...) Esame išitraukę į tarptautinę veiklą. Vyksta įstatymų įgyvendini-

mo vertinimai, šalių lyginimai. Kaip ekspertai teikiam informaciją apie padėtį Lietuvoje. Dalyvaujam bendruose tarptautiniuose projektuose.

Dabar Europos Komisijoje svarstomi tabako akcizai. Baltijos šalių tabako ir alkoholio kontrolės koalicijai, man, kaip jos prezidentui, tenka bendrauti su Baltijos šalių finansų ministrais. Siūloma nuo 2010 m. visoje Europoje didinti tabako gaminių akcizus. Bandome įtikinti Lietuvos, Latvijos, Estijos finansų ministerijas, kad pritartų, netrukdytų.

(...)

Sutrumpinta

Kalbino **Loreta Giedraitienė**
KMU leidinys „Ave Vita“

MARGUTIS II
LIETUVIŲ RADIOJO LAIDOS

Per WCEV radijo stotį 1450 AM banga
kiekvieną vakarą nuo 8 val. v. iki 8:45 val. v.
klausykite seniausios Amerikoje
lietuviškos radijo laidos

Tel. 773-476-2242

AMERIKOS LIETUVIŲ RADIOJO LAIDAS GALITE GIRDĖTI
INTERNETU www.wcev1450.com

Choras „Jauna muzika“ (vad. V. Augustinas) konkurse atlikęs jaunojo lietuvių kilmės amerikiečio Ch. Halka dainą.

Mūsiškis ir jo muzikinė kūryba Vilniuje

PETRAS PETRUTIS

Jo vardas Charles, o pavardė – Halka. Nei vardas, nei pavardė neskamba lietuviškai. Jis gimė, augo ir mokslinosi JAV. Jo tėvas yra čekų tautybės, o motina – lietuvaitė. Ji yra viena iš tų, kurie 1944 m., pabūgę artėjančios Raudonosios armijos, patraukė į Vakarus.

Charles Halka

Ch. Halka, ilgai gyvenęs toli nuo daugumos lietuvių gyvenamųjų centrų, neturėjo progos kalbėti lietuviškai. Tačiau jis nepamiršo savo lietuviškos prigimties. Paaugęs, išsimokslinęs ir, kaip sakoma, išėjęs į žmones, nutarė išreikšti padėką savo mylimai motinai už jos parodytą meilę ir rūpestį. Studijuodamas muziką tolokai nuo gimtųjų namų, nutarė sukurti operą ir savo kūrinį dedikuoti savo mamytei.

Žinia, jam trūko istorinių žinių apie Lietuvą, apie seniai prabėgusias dienas, tad atvyko į Čikagoje veikiančią Lituanistikos tyrimo ir studijų centrą (LTSC). Čia rado daugybę reikalingos medžiagos. Užtiko net Vokietijoje DP stovyklose gyvenusiujų sąrašus. Juose rado žinių apie motiną ir jos artimuosius.

Charles, praleidęs ištisą savaitę LTSC archyvuose, surinko daug žinių. Nisitenkindamas tuo, ką rado Čikagoje, nedelsdamas išvyko į Vilnių. Lietuvos sostinėje bematant susipažino su Lietuvos muzikos didžiūnais ir įsigijęs pianiną ėmėsi darbo.

Ch. Halka, išvykdamas iš Čikagos, LTSC svečių knygoje parašė keletą sakinių. Štai jo angliškai parašytų žodžių vertimas: „Atvykau į LTSC ieškodamas medžiagos kuriamai operai. Manoji opera pagrįsta motinos šeimos patirtimi, traukiantis iš Lietuvos ir jų tolimesniu gyvenimu išviettintųjų stovyklose. Čia užtikau saugojamus DP stovyklų gyventojų sąrašus, kuriuose radau savo motinos ir jos artimųjų vardus ir pavardes. Taip pat turėjau progos LTSC muzikologijos archyve susipažinti su lietuvių operų ir kitokios muzikos kūrinių įrašais. Užbaigęs muzikinės kūrybos projektą, tikiuosi vėl apsilankyti LTS centre. Esu dėkingas visiems centro darbuotojams už man suteiktą informaciją. Buvo malonu susipažinti ir bendrauti su LTSC darbuotojais.”

Galima sakyti, kad Ch. Halka buvomas Lietuvoje tapo tikru lietuviu. Jam Lietuva tapo žymiai didesnė, gražesnė ir vertingesnė. Ypač jį teigiamai nuteikė lietuvių kultūringumas, draugiškumas ir kūrybingumas.

Praėjusią savaitę, tiksliau pasakius birželio 18 d., jau trečiąjį kartą Vilniaus miesto savivaldybės choras „Jauna muzika“, Lietuvos liaudies kultūros centras ir Lietuvos chorų sąjunga surengė jaunųjų kompozitorių kūrinių chorui konkursą „Vox Juventutis’09“. Vilniaus Šv. Kotrynos bažnyčioje kolektyvas „Jauna muzika“ atliko Ch. Halka dainą „Dipukų rauda“ iš kuriamos operos. Bažnyčioje skambėjo dainos žodžiai: „Baimė kausto mintis/ Ryžtas trypia širdis/ Sunkias beržo sula./ Ne namų, o speigų./ Mūsų siaubo akių./ Pamestų tarp miškų/ Sutryptų be jausmų./ Ką vaikam pamatys./ Jeigu nebėgsi tolyn./ Kur paslėpsi akis nuo likimo nagų?/ Gal kitur bus gerai, baimė kausto mintis./ Ryžtas trypia širdis.”

Pagal autoriaus sumanymą, chorą turi sudaryti įvairių tautų asmenys, kurie bėga nuo gyvybei gresiančio pavojaus. Nepaisant bėgančiųjų skirtingos kilmės ir kalbos, žmonės veržte veržėsi į Vakarus.

Telefonu gautomis žiniomis, Vilniaus Šv. Kotrynos bažnyčioje surengtas koncertas laikomas pavykusi. Šiame koncerte buvo atlikti dar negirdėti jaunųjų kompozitorių muzikos kūriniai. Vertintojų nuomonės išsiskyrė. Publika geriausia chorine kompozicija pripažino tyrą ir šviesų Wiesław Sobieski kūrinį „Rauda“. Choro dainininkai savo simpatijas atidavė Lietuvoje šiuo metu gyvenančiam ir čia operą rašančiam Charles Halka ir jo kūriniui „Dipukų rauda“. Šie kompozitoriai buvo apdovanoti šiuolaikinės choro muzikos kompaktine plokštele – „Lietuvos choro muzika a cappella 1990–2008“. Pirmąją vietą laimėjo Albertas Navickas už kūrinį „Ė“, kuris išsiskyrė kompoziciniu brandumu, sudėtingumu ir idėjinio sumanymu, antrąją – Ch. Halka už kūrinį „Dipukų rauda“, trečiąją pasidalino du kompozitoriai – Ali Somay kompozicija „Zaman Yok“ ir Justina Šikšnelytė „Aš gimiau”.

Koncertas iš anksto buvo garsinamas spaudoje ir kitur. Štai vieno reklaminio teksto ištrauka: „Birželio 18 d., 6 val. v. Šv. Kotrynos bažnyčioje – jaunųjų kompozitorių naujoji tartinis! Siekiantis puoselėti lietuvių chorinės muzikos tradicijas ir skatinti jos sklaidą Vilniaus savivaldybės choras ‘Jauna muzika’ ir Lietuvos liaudies

Lietuvos tūkstantmečio dainų šventės „Amžių sutartinė“ programa 2009 m. liepos 1–6 d.

Liepos 1 d.
Šventės pradžios renginiai „Čia tūkstantį metų dabar“ Sereikiškių parke, Bernardinų, Šv. Jonų bažnyčiose, Katedros aikštėje
5 val. p. p.
„Protėvių giesmė“ Sereikiškių parke
6 val. v.
„Giesmė širdimi“ Bernardinų bažnyčioje
7 val. v.
„Giesmė protu“ Šv. Jonų bažnyčioje
8 val. v.
„Giesmė visa esybe“ Šv. Jonų bažnyčioje
9 val. v.
Atidarymo koncertas „Pasveikinkim vieni kitus“ Katedros aikštėje

Liepos 2 d.
4 val. p. p. Liaudies meno parodos atidarymas Radvilų rūmuose (Vilniaus g. 22)
6 val. v. Chorinės muzikos vakaras „Šimtmečio dainos“ Lietuvos nacionalinėje filharmonijoje (Aušros Vartų g. 5)
6 val. v. Ansamblių vakaras „Metai“ Kalnų parke

Liepos 3 d.
5 val. p. p.
Moksleivių dainų diena „Skambantys vaikystės sodai“ Vingio parke
6 val. v.
Kanklių koncertas „Skambėkite, kanklės“ Šv. Jonų bažnyčioje (Šv. Jono g. 12)

Liepos 4 d.
10 val. r.
Folkloro diena „Žemynėle, žiedkelėle“ Sereikiškių parke ir pilių teritorijoje
12 val. p. p.
Žemės Lietuvos supylimas Katedros aikštėje
3 val. p. p.
Žemės atminties budinimas ant Gedimino kalno
7 val. v.
Pabaigos koncertas ir vakaronė Sereikiškių parke
8 val. v.
Pučiamųjų orkestrų koncertas „Vario audra“ Kalnų parke

Liepos 5 d.
6 val. v.
Jungtinis mėgėjų teatrų spektaklis „Amerika pirtyje“ Lietuvos rusų dramos teatre (J. Basanavičiaus g. 13)
9 val. v.
Šokių diena „Laiko brydėm“ Žalgirio stadione (Rinktinės g. 3)

Liepos 6 d.
1:30 val. p. p.
Eitynės
4:15 val. p. p.
Tūkstantmečio „Vienybės medžio“ įamžinimas Vingio parke
6 val. v.
Dainų diena „Tūkstančio aušrų dainos Lietuvai“ Vingio parke

P. S. Renginių laikas nurodytas Lietuvos laiku.

Dėmesio! Birželio 26 – liepos 11 dienomis pagrindinė tautiečių, atvykusių į Tūkstantmečio šventę Lietuvoje, susitikimo vieta – „Meeting Point“ – skelbiama Vilniaus mokytojų namų kiemelis („Vasaros terasa“).

kultūros centras jau trečiąjį kartą rengia koncertą – konkursą ‘Vox Juventutis’. Nacionalinis konkursas šiais metais savotiškai prasiplėtė – kūrinius chorui teikė ir Lietuvos muzikos ir teatro akademijos ‘Erasmus’ studentai. Atidžiai išstudijavęs visus kūrinius, pirminę atranką atliko ir

koncerto programą sudarė choro ‘Jauna muzika’ dirigentas ir kompozitorius Vaclovas Augustinas”.
Kol kas nežinoma Ch. Halka sugrįžimo data. Atrodo, kad jis kuriam laikui liks Lietuvoje ir tikriausiai dalyvaus Vilniuje rengiamos Dainų šventės renginiuose.

Pagoniškas festivalis Stounhendže (Didžioji Britanija) minint ilgiausią metų dieną – birželio 21-qįq.

Joninių šventė: įdomiausios tradicijos iš viso pasaulio

Trumpiausią metų naktį ir ilgiausią dieną švenčia daugybė pasaulio tautų. Ir vis dėlto ši pagoniškus papročius menanti šventė, apgaubta krikščioniška Švento Jono nakties skraiste, labiausiai švenčiama būtent krikščioniškame pasaulyje.

Pagrindiniai šventės bruožai pasikartoja beveik visuose kraštuose: per naktį dega laužai, pinami vainikai, simboliškai prausiamasi vandens telkiniuose, renkamos vaistažolės.

Ši šventė pinte apipinta mistika: tikima, jog tą naktį įsisiautėja piktosios jėgos, kurias galima įvairiai pergudrauti ir nugalėti. Įvairūs Joninių nakties ritualai padeda nuspėti ateitį, apsaugo nuo negandų, sustiprina sveikatą ir vaisingumą. O atidžiau panagrinėjus krikščioniškąją literatūrą tampa aišku, jog... net ir pati šventės data yra apgaubta paslapties. Žinoma, kad Jonas Krikštytojas (būtent jo garbei krikščioniškasis pasaulis ir švenčia Jonines) yra gimęs likus lygiai pusmečiui iki Kristaus gimtadienio. Mokslininkams suabejojus, ar Kristus tikrai gimė žiemą, abejonių ima kelti ir pati Joninių data. Bet tikintiems magiškomis Vasarvidžio nakties galiomis tai tikrai nesvarbu. Na, o kad gerosios jėgos išties nugalėtų blogąsias, šią naktį kiekviena tauta turi savų tradicijų.

Pateikiame pačius įdomiausius šventės bruožus:

- Joninių šventimas Brazilijoje prasideda likus savaitei iki pačių Joninių, o baigiasi – savaitę po jų. Joninės čia sutampa su liūčių sezonu, o žmonės jos metu dėkoja šventam Jo-

nui už žemę atgaivinantį lietų. Beje, Pietų pusrutulyje gyvenantiems brazilams, kaip ir australams tai – ne vasaros, o žiemos šventė.

- Pasak bulgarų, Joninių rytą patekėjusi saulė iš tikrųjų šypsosi ir žaidžia. Kas ją tokią pamatys – bus sveikas kiaurus metus. Taip pat šioje šalyje tikima, kad saulėtekio metu, prieš iškrentant rasai surinktos žolelės turi daugiau gydomųjų galių.

- Danai Joninių naktį ant laužo degina iš šiaudų pagamintą ir senais skarmalais aprengtą „raganą“, taip simboliškai ją pasiųsdami į tą naktį neva vykstančią raganų puotą.

- Estijoje Joninių naktį uždegtas laužas, tikėta, saugo nuo gaisro namus ištisus metus. Kuo didesnis laužas – tuo stipriau jis atbaido piktašias dvasias.

- Suomiai Jonines švenčia nebūtinai birželio 23-24 dienomis. Nuo 1955-tųjų ši šventė visada švenčiama šeštadienį, tarp birželio 20 ir 26 dienos. Suomiai, kaip ir lietuviai, Joninių naktį ieško mistinio paparčio žiedo bei lobį ženklinančios paparčio sėklos. Tiesa, kadangi per Jonines šioje šalyje tyro baltosios naktys, kai sutemsta tik vos vos, jie tai daro ne tamsiose gūdžiose giriose, o beveik dienos šviesoje.

- Latviai Joninių dieną savo jonus (latviškai – janius) puošia ažuolo lapų vainikais, o savo automobilius – bent mažute ažuolo šakele su lapais.

- Portugalijoje populiariu per Jonines į šventę atsinešti žydintį česnaką arba mažą plastikinį plaktuką. Juo suduodama per galvą artimiesiems ir draugams – „sėkmei“.

Laura Barzdaitienė
Mama.lt

Kupalos šventė Gamajunščinos pagonių šventykloje, Kalugos srityje, Rusijoje. Scanpix nuotraukos

Nors, atrodo, žinom išėjimo neišvengiamybę, bet tai visada užklumpa skaudžiai, netikėtai, o žodis „niekada“ vis žeidžia tolstant praradimui.

Netikėtai iš gyvenimo pasitraukus ilgamečiui JAV Lietuvių Bendruomenės veikėjui, Floridos apygardos pirmininkui **KĘSTUČIUI MIKLUI**, kartu su žmona **JŪRATE MIKLIENE**, vaikais, seserimis ir broliu, liūdi Floridos lietuviai.

Kuo nuoširdžiausiai užjaučiame artimuosius netekties valandą.

Išeivių vaikai: lietuvių kalba graži, bet sunki

AGNĖ STASIULYTĖ

„Lietuviai draugiški, nors jie – ir uždari. Pastebiu, kad šį lietuvišką bruožą turiu ir aš“, – pasakoja Daiva Bartolucci iš Italijos. Du lietuvių išeivių vaikai, studijuojantys lietuvių kalbą Vilniaus universitete, pasakoja atvykę pažinti Lietuvos ir išmokti kalbos. „Mama padarė klaidą – neišmokė lietuvių kalbos, todėl atvykau čia pats jos išmokti“, – sako Thiago Borysovas Poscai iš Brazilijos.

Lietuvių kalbą girdėdavo vaikystėje

Vilniaus universitete lietuvių kalbą studijuojantis 24 metų Th. B. Poscai sako, kad jam lietuvių kalba yra labai graži. „Gimiau Brazilijoje. Mano mama yra lietuvių kilmės, girdėdavau, kaip ji su savo tėvais kalbėdavo lietuviškai. Ši kalba man visada buvo graži, tad atvykau į Lietuvą jos išmokti“, – sako studentas.

Pasak pašnekovo, mama padarė klaidą, kad nemokė jo lietuvių kalbos. „Savo vaikus būtinai mokysiu šios kalbos, nes nenoriu suklysti, kaip mano mama“, – tvirtina Th. B. Poscai ir priduria, kad lietuvių kalba jam atrodo sunki.

„Žodžiai linksniuojami, tad reikia išmokti labai daug įvairių galūnių“, – apie sunkumus pasakoja studentas.

Panašios patirties turi ir 25 metų D. Bartolucci. „Kai buvau dar visai maža, mokėjau lietuviškai, vėliau kalbą pamiršau. Atvykau išmokti į Lietuvą lietuvių kalbos, nes jos ilgiusi“, – kalba studentė. D. Bartolucci prisimena, kad vaikystėje mama jai skaitydavo lietuviškas pasakas. „Lietuvių pasakos buvo baisios ir aš visada verkdavau. Pasaka ‘Laumė ragana’ man buvo pati baisiausia“, – prisiminimais dalijasi pašnekovė.

21 metų Guilhermas Bragovas iš Brazilijos taip pat studijuoja lietuvių kalbą, nors jo tėvai ir nėra išeiviai iš Lietuvos. „Augau šalia lietuvių bendruomenės Brazilijoje, tad jūsų kultūra ir šalis man yra labai artima. Jaučiuosi kaip lietuvis“, – pabrėžia brazilas.

Nenusivylė girdėtai pasakojimais

Th. B. Poscai pasakoja, kad jis girdėdavo lietuvių išeivius kalbant apie Lietuvą kaip nuostabią šalį. „Draugai pasakodavo, kad čia puiki gamta, vyksta daug gražių renginių, pavyzdžiui, Kaziuko mugė, ir draugiški žmonės gyvena. Nusprendžiau atvykti į Lietuvą ir viską pats pamatyti“, – kalba pašnekovas.

Anot studento, jis nenusivylė girdėtais pasakojimais ir atvykęs į Lietuvą įsitikino, kad kitų pasakojimai – tiesa. „Lietuviai labai draugiški žmonės. Jei tau reikia pagalbos – tikrai padės“, – sako studentas iš Brazilijos.

Panašiai galvoja ir G. Bragovas, kuris džiaugiasi įgyta patirtimi Lietuvoje. „Kiekviena diena skirtinga, nauja ir vis mokaisi“, – tvirtina pašnekovas.

D. Bartolucci priduria, kad Lietuvoje jai patinka, tačiau nelengva priprasti prie žvarbaus oro. „Žiemą šalta ir saulė pradeda leisti labai anksti, apie 3 val. p. p., labai sudėtinga priprasti prie šių pasikeitimų“, – apie sunkumus pasakoja studentė.

O kalbėdama apie lietuvius, D. Bartolucci pastebi, kad Lietuvoje žmonės yra draugiški. Kartais, jos teigimu, net labiau nei Italijoje. „Žmonės draugiški, nors kartu jie yra uždari. Pastebiu, kad šį lietuvišką bruožą turiu ir aš. Taip pat savo juodą humoro jausmą, kurį, manau, suformavo lietuviškos pasakos“, – aiškina pašnekovė.

Bendruomeninė veikla nėra stipri

G. Bragovas pasakoja, kad šiuo metu lietuvių bendruomenė Brazilijoje nėra labai stipri ir tikisi, kad ateityje ji taps aktyvesnė, kokia buvo kadaise.

„Brazilijoje gyvena labai daug lietuvių išeivių, tad gėda, kad neturime stiprios bendruomenės. Argentinoje, Urugvajuje lietuvių bendruomenės yra gerokai stipresnės“, – sako studentas. Anot jo, dauguma išeivių lietuvių galvoja: „Esu lietuvis, tai gerai – esu kitoks nei brazilai“. „Tačiau daugumai išeivių nerūpi pati lietuvių bendruomenė: jie tiesiog širdyje jaučiasi lietuviais ir jiems to užtenka“, – tikina pašnekovas.

D. Bartolucci priduria, kad lietuvių bendruomenės Italijos šiaurėje nėra. „Šiaurės Italijoje lietuvių bendruomenės nėra, nes yra tik keletas pavienių lietuvių. Romoje lietuvių bendruomenė yra, bet apie ją daug nežinau. Pažįstu keletą lietuvių Italijoje, bet su jais susitikau atsitiktinai“, – sako studentė. Pašnekovė priduria, kad Italijoje lietuvių bendruomenė yra kitokia nei Pietų Amerikoje.

„Pietų Amerikoje lietuviai jungiasi ir itin daug bendrauja, nes jie išvyko dėl istorinių ir politinių priežasčių, o į Italiją daugumą yra atvykę dėl asmeninių paskatų“, – pastebi D. Bartolucci.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

♦ **Skaitytojams pranešame, kad** redakcija liepos 3 d., penktadienį, dėl JAV Nepriklausomybės dienos nedirbs.

♦ **Švenčiant Lietuvos vardo tūkstantmetį** Balzeko lietuvių kultūros muziejus kartu su JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros taryba, Lietuvos nacionaliniu muziejumi ir Čikaga-Vilnius susigiminiavusių miestų komitetu nuoširdžiai kviečia į parodos atidarymą „Kryždirbystė Lietuvoje“ 2009 m. liepos 24 d., penktadienį, 7 val. v. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje, 6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629. Paroda veiks iki rugpjūčio 31 d., 2009. Muziejus atidarytas kasdien, nuo 10 val. r. iki 4 val. p. p.

IŠ ARTI IR TOLI...

♦ **Long Island Lietuvių Bendruomenė** 2009 m. birželio 28 d., sekmadienį, 1 val. p. p. maloniai kviečia visus į Jonines Great Neck'e esančiame Kings Point Park. (Area 25, įvažiavimas iš Steamboat Rd.). Lietuviškas maistas, alus, muzika ir šokiai! Ieškosime ir paparčio žiedo. Jonės ir Janinos galės nusipinti vainikus. Tel. pasiteiravimui: 516-353-1229.

♦ **Birželio 28 d., sekmadienį, lis** ar švies saulė Waterbury Lietuvių klubas ruošia penktąją tradicinę „Clambake“ gegužinę. Ji vyks F W Post 8075, Cheshire Road Prospect, CT 06712 nuo 12 val. p.p. iki 5 val. p. vietos laiku. Lietuviška muzika, maistas ir alus, loterija. Įėjimas suau-

gusiems – 25 dol., vaikams iki 7 metų – nemokamai, nuo 12 metų – 10 dol. Kviečiame atvykti ir smagiai praleisti laiką. Gegužinės pelnas bus skiriamas Lietuvių klubo atstatymui. Tel. pasiteiravimui: 203-757-6293.

♦ **Liepos 6 d., pirmadienį, 10:30 val. r. šv. Mišios Šv. Kazimiero bažnyčioje, Vilniuje.** Giedos jungtinis „Dainavos“ (vad. D. Polikaitis) ir Vilniaus jėzuitų gimnazijos jaunimo (vad. L. Abaris) choras. 11:30 val. r. – ekskursija po Vilniaus jėzuitų gimnaziją. 12 val. p. p. – priešpiečiai. 2 val. p. p. – Dainų šventės eitynės. (Renginiai – Lietuvos laiku). Tel. pasiteiravimui: 630-243-6234.

♦ **„Meno8dienos“, kūrybinė stovykla** suaugusiems, penktą kartą ruošiamą š. m. rugpjūčio 23–30 dienomis Neringos stovykloje, Vermont. Numatomos piešimo, fotografijos, skulptūros, tekstilės, grafikos, poezijos, judesio, juvelyrikos, mezgimo, dramos, liaudies dainų ir kitos pamokos, kurias dėstys lietuviai dailininkai, poetai, muzikai. Daugiau informacijos apie stovyklą „Meno8dienos“ rasite: www.neringa.org

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.**

Į Čikagą atvyksta brolis Carmelo Cortez

Bulacane, Filipinuose, vyskupijoje. Koplyčia buvo paskelbta Marijos šventove, Eucharistijos Motinos garbei.

Nuo 1991 metų, Švč. Mergelė Marija yra apsireiškusi Carmelo daug kartų. Paskutiniai trys apsireiškimai įvyko 2008–2009 metais.

C. Cortez yra brolis pasaulietis, vyskupijos, Malolos, Filipinai, Liturgijos komisijos narys. Jis turi šios vyskupijos vyskupo Jose F. Oliveros leidimą mels-tis bažnyčioje ir gydyti žmones.

Šeštadienį, birželio 27 d., 6 val. v. Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje bus aukojamos ypatingos šv. Mišios. Po Mišių nuo 6:45 val. v. iki 9 val. v. Carmelo melsis ir gydys norinčius.

Visi nuoširdžiai kviečiami dalyvauti. Prieš Mišias, nuo 5:30 val. p. p. iki 6 val. v. kalbėsime Rožinį.

Klebonas Antanas Markus

Visi kviečiami dalyvauti

šv. Mišiose, skirtose užsienio lietuviams

š. m. liepos 5 d., sekmadienį, 12.30 val. p. p. (Lietuvos laiku)

Vilniaus arkikatedroje

(Šv. Mišios bus transliuojamos per Lietuvos radiją)

ir

Didžiuosiuose Žemaičių Kalvarijos atlaiduose

Žemaičių Kalvarijoje, Žemaitijoje

š. m. liepos 5 d., sekmadienį, 12 val.p. p. (suma)

Po sumos vyks iškilminga procesija į Kryžiaus kelio kalną.

Daugiau informacijos: www.zemaiciukalvarija.lt

Knygos

„Draugu“ – 100.

Už tikėjimą ir lietuviybę”

sutiktuvės Vilniuje

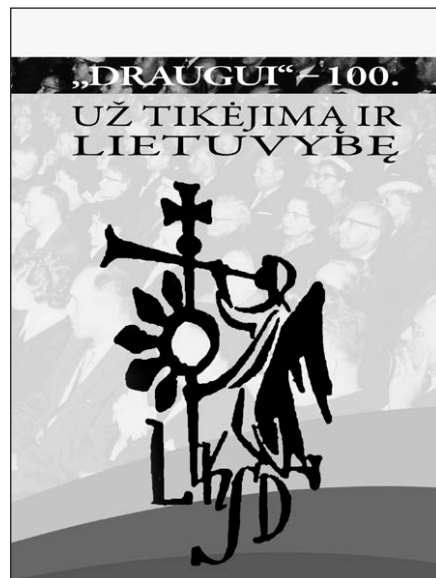
vyks liepos 9 d. 6 val. v.

(Lietuvos laiku)

Nacionalinėje dailės galerijoje,

Konstitucijos pr. 22,

LT-08105, Vilnius.

Liepos 7 d. 5 val. p. p. (Lietuvos laiku) šio fotoalbumo sutiktuvės vyks Lietuvos nacionaliniame muziejuje (Arsenalo g. 3, Vilnius). Renginį ves Lietuvos nacionalinio muziejaus direktorė Birutė Kulnytė. Albumą pristatys atsakingasis redaktorius Algis Lukas, Vilniaus universiteto prof. Domas Kaunas, Vilniaus pedagoginio universiteto prof. Romualdas Grigas. Dalyvaus garbės svečiai: Užsienio reikalų ministras Vygaudas Ušackas, Kultūros ministras Remigijus Vilkaitis, PLB valdybos pirmininkė Regina Narušienė, JAV LB Krašto valdybos pirmininkas Vytas Maciūnas. Meninę programą atliks Vilniaus jaunimo folkloro ansamblis „Spiečius“ (nuotraukoje).

Vilniaus m. jaunimo folkloro ansamblis „Spiečius“ (vad. Lauksmina Kriščiūnaitė) susikūrė 2003 m. pabaigoje. Vardas, anot dainininkų, atspindi ansamblio vidinę atmosferą – tai itin gerų bičiulių kolektyvas, kuriuos vienija noras dainuoti, šokti ir šėlti. Kolektyve – 8 atlikėjai. Repertuare daug dainų iš skirtingų regionų. Merginoms nesvetimos sutartinės. Nors, kaip sako atlikėjai, kartais jie mėgsta pažaisti su liaudiškomis dainomis ir prideda gitaros akordus, tačiau vis dėlto labiausiai jiems patinka dainuoti tradiciškai, šokti tradicinius liaudies šokius.

„Draugo“ knygynėlyje

„Lietuviškai – angliškas žodynas /Lithuanian–English Dictionary”

Prieš metus amžinybėn iškeliavęs prof. Vilius Pėteraitis (1914 m. spalio 18 d. – 2008 m. kovo 5 d.) – mūsų skaitytojams žinomas ne tik kaip Mažosios Lietuvos visuomenės veikėjas, bet ir kaip lietuvių kalbininkas, lingvistas, žodynininkas. „Draugo“ knygynėlyje – jo sudarytas leidinys „Lietuviškai – angliškas žodynas /Lithuanian – English Dictionary”, kurio 4-ąją laidą 1985 metais Čikagoje išleido Lietuviškos knygos klubas. (Pirmoji laida pasirodė 1948 m.).

579 žodyno puslapiuose daugiau kaip 30,000 žodžių, parinktų iš įvairių sričių ir kasdieninės kalbos.

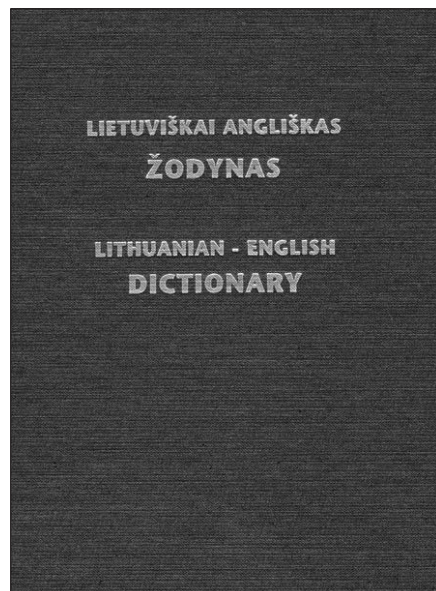
„Atsidūrus tremtyje ir nuolat turint reikalo su anglais ir amerikiečiais, kilo mintis paruošti didesnį lietuviškai angliską žodyną. Dar didesnis reikalas atsirado, kai daugelis mūsų tautiečių išvyko arba ruošiasi išvykti į angliskai kalbančius kraštus”, – apie žodyno gimimą leidinio pratarmėje rašo V. Pėteraitis.

Nors pirmasis žodyno leidimas pasirodė seniai (pats autorius parengė du lietuvių-anglų žodyno leidimus), reikia pažymėti, kad ir šiandien šis leidinys neprarado savo ver-

tės.

Knygos kaina — 20 dol. Knygą galima įsigyti paštu, pridedant 10,25 proc. mokesį, užsisakant IL valstijoje. Persiuntimo kaina – 5 dol. Persiunčiant daugiau knygų, už kiekvieną papildomai siunčiamą knygą – 2,5 dol. siuntimo mokeskis. Prieš perkant prašome paskambinti administracijai tel.: 773-585-9500.

Paruošė **L. A.**

„Draugo“ knygynėlio adresas: 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629
Tel. pasiteiravimui: 773-585-9500